

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

Istorie

Învățământ liceal

Repere metodologice
pentru consolidarea achizițiilor
anului școlar 2019-2020

CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE

Machetat la
Editura Didactică și Pedagogică S.A.

Echipa de autori

ROZALIA DOICESCU, CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE

ANEMARIA CÎRLAN, COLEGIUL NAȚIONAL „GHEORGHE LAZĂR”, BUCUREȘTI

FLORIN DUMITRU-MEHEDINȚEANU, COLEGIUL NAȚIONAL „MATEI BASARAB”, BUCUREȘTI

VIOREL DOBRE, LICEUL TEORETIC „CAROL I” FETEȘTI JUDEȚUL IALOMIȚA

COORDONATOR LAURA ELENA CĂPIȚĂ, CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE

Cuprins

Clasa a IX-a, ANEMARIA CÎRLAN, LAURA ELENA CĂPIȚĂ

Clasa a X-a, ANEMARIA CÎRLAN

Clasa a XI-a, FLORIN DUMITRU

Clasa a XII-a, ROZALIA DOICESCU, VIOREL DOBRE

Prezentul text reprezintă adecvarea documentului cadru *Repere metodologice pentru consolidarea achizițiilor anului școlar 2019-2020*, la disciplina Istorie. Cele două documente atașate abordează, pe rând, pentru fiecare dintre clasele de gimnaziu și de liceu, următoarele aspecte:

- elemente ale cadrului curricular care sunt relevante pentru conturarea situației de fapt, la începutul anului școlar 2020-2021;
- identificarea și interpretarea rezultatelor elevilor la evaluările inițiale concepute pornind de la situația de fapt;
- propunerea unor activități remediale care pot fi desfășurate în mod tradițional, on line sau mixt, **aliniat** la rezultatele obținute de elevi la evaluare (conceptul de aliniere este unul foarte puternic în pedagogie).

Diferitele secțiuni ale documentului oferă ocazii pentru a accentua principii de abordare relevante pentru diferitele clase în care se studiază istoria. Dacă pentru începutul gimnaziului, accentul cade pe identificarea elementelor necesare *alfabetizării în istorie*, provocarea începutului de liceu ține de *identificarea ocaziilor de complementaritate* cu obiectele de studiu din aria Om și societate și, pentru o parte dintre elevi, pe pregătirea pentru examenul de Bacalaureat.

Cele două etape de trecere între ciclurile educaționale și curriculare, în același timp, au stat foarte mult în atenția autorilor, odată ce s-au descoperit elemente de vulnerabilitate/provocări pe care ar fi bine să gestioneze profesorii care predau la clasele a V-a, respectiv a IX-a. În privința competențelor pe care trebuie să le dezvolte elevii prin învățarea istoriei, elementele de continuitate între ciclurile educaționale sunt puternic evidențiate în programele școlare, prin

intermediul competențelor generale și al competențelor specifice asociate chiar dacă sunt în vigoare, două modele de proiectare curriculară (cel pentru primar și gimnaziu, pe de o parte și cel pentru liceu, pe de altă parte). În schimb, opțiunile privind conținuturile învățării, la clasele de trecere între ciclurile educaționale, solicită elevii să-și activeze durată lungă a bagajului de cunoaștere și de învățări anterioare.

La clasa a V-a, situația este mai simplă pentru că în nota de prezentare a programei pentru clasa a IV-a, se subliniază faptul că programa optează pentru un *parcurs de cunoaștere în care elevii fac cunoștință cu trecutul pornind de la situații familiare (fapte, evenimente legate de trecutul familiei sau al localității natale) și continuă cu teme care se situează la mai mare distanță în timp și spațiu*.

Dar, în acest an școlar, elevii de clasa a IX-a vor face un efort mai mare pentru a recupera componentele studiate în perioada cursurilor on line, în clasa a VIII-a, având în vedere cronologiile diferite cu care operează programele celor două clase. Textul nostru oferă un exemplu de abordare a acestei provocări care își propune, mai degrabă, să inspire abordări inovative decât să ofere soluții generalizabile.

Sunt câteva mize pe care le-a asumat acest text.

Mai întâi, este important de accentuat faptul că activitățile de învățare din secțiunile 3 ale diferitelor clase au ca punct de plecare activități realizate de către autori cu clasele la care predau. Practicile didactice împărtășite fac parte din instrumentarul fiecărui domeniu al cunoașterii școlare, iar mediul on line devine un promotor al acestora.

Apoi, readucerea în atenție a importanței probelor orale, ca parte a evaluării inițiale. Autorii au elaborat câteva exemple care să invite la redeschiderea conversației despre acest tip de evaluare.

Nu în ultimul rând, textul, așa cum a fost realizat, invită la găsirea unui spațiu mai generos pentru activitățile de tip colaborativ, realizabile în primul rând de către profesorii care își desfășoară activitatea didactică la întâlnirea dintre ciclurile educaționale.

Exemple propuse pot fi privite ca ilustrări ale modului în care se pot realiza împreună documente de proiectare, feedback pentru sarcinile de evaluare propuse pentru testarea inițială, proiecte comune.

Limitele textului elaborat sunt și ele de menționat. Una dintre ele vizează numărul mic de exemple de activități de învățare pentru elevii aflați în situații de risc școlar sau cu nevoi speciale. Aici se resimte nevoia unor completări, în perioada următoare.

Istorie clasa a IX-a

Provocările disciplinei Istorie în primul an de liceu

Secțiunea 1. Curriculumul scris

Contextul curricular

În anul școlar 2020-2021, elevii din clasa a IX-a vor studia după o programă care aparține aceluiași model de proiectare cu programa studiată în clasa a VIII-a. Acest model de proiectare, care asociază competențelor conținuturi organizate în 5 domenii (Popoare și spații istorice; Oamenii, societatea și lumea ideilor; Statul și politica; Religia și viața religioasă; Relațiile internaționale) reprezintă un avantaj în privința proiectării didactice la început de ciclu educațional.

Provocările pentru profesorii care predau la clasa a IX-a vor fi următoarele:

- Un număr mai mare de competențe generale (5 față de 4) și, în consecință, de competențe specifice.
- Competențe specifice dezvoltate în clasa a VIII-a în contexte de învățare care au vizat preponderent istoria națională, din preistorie până în prezent.
- Un mod de structurare a competențelor generale care fie reorganizează achizițiile elevilor (de exemplu, CG Utilizarea surselor istorice a metodelor și tehnicilor adecvate istoriei pentru rezolvarea de probleme așează într-un nou context abilitatea elevilor de a folosi sursele), fie nu mai continuă antrenamentul de cunoaștere solicitat, considerându-l deja dobândit (ne referim aici la achizițiile din domeniul cronologiei istoriei și localizării în spațiul istoric).
- Trecerea de la organizarea cunoașterii bazată pe criteriul cronologic la organizarea de tip tematic, care presupune că elevii au suficiente învățări anterioare pentru a le folosi în contexte noi; în acest sens, pentru dezvoltarea competențelor generale și specifice profesorul trebuie să pună accent, așa cum reiese din programa școlară a clasei a IX a, pe studierea faptelor/proceselor istorice (politice, economice, culturale, ideologice, militare, precum și a imaginii societății în diferite perioade), a personalităților, instituțiilor, popoarelor/națiunilor.

Toate aceste situații ar trebui privite ca oportunități și nu ca bariere, astfel ca pentru elevi, trecerea de nivel să le ofere ocazia de a-și pune în valoare achiziții anterioare și de a fi interesați să-și construiască cunoașteri noi.

Compararea celor două programe școlare evidențiază faptul că în pofida numărului diferit de competențe generale, la liceu continuă accentul pe achizițiile din gimnaziu, în legătură cu:

- Utilizarea termenilor specifici în contexte diverse de comunicare.
- Antrenarea abilităților legate de utilizarea surselor istorice.
- Valorificării învățării istoriei în contexte de implicare civică.

Din analiza programei școlare studiate în clasa a VIII-a, corelată cu discuții colegiale și cu analiza resurselor didactice la dispoziție, rezultă că ar putea exista probleme în dezvoltarea competențelor specifice **1.2,2.4,3.6,3.7,3.8,3.9,3.10** din clasa a VIII-a. Așa cum putem constata, majoritatea acestor competențe vizează utilizarea surselor istorice.

Tabelul de mai jos conține progresia competențelor (inclusiv conținuturile asociate) și observații referitoare la acestea, din perspectiva posibilelor intervenții remediale. De reținut faptul că formulările exprimă categoriile mari de achiziții vizate de competențe generale ale celor două clase, conform programelor școlare.

Clasa a VIII-a	Clasa a IX-a	Observații
Comunicare și limbaj de specialitate		
1.1. Utilizarea termenilor istorici specifici cronologiei, civilizațiilor preistorice, antice și medievale, din spațiul românesc, în diferite situații de comunicare scrisă sau orală.	1.1. Folosirea limbajului adecvat în cadrul unei prezentări orale sau scrise	Toate competențele specifice din programa pentru clasa a VIII-a (derivate din competența generală 1) reprezintă achiziții care stau la baza dezvoltării competențelor specifice din clasa a IX-a, aspect ce va fi luat în considerare în planificarea pentru clasa a IX-a.
1.2. Utilizarea termenilor istorici specifici faptelor istorice din spațiul românesc în Epoca Modernă și în secolul al XX-lea, în diferite situații de comunicare scrisă sau orală	1.2. Evidențierea relației cauză – efect într-o succesiune de evenimente sau procese istorice	Achizițiile din acest domeniu (termeni specifici diferitelor etape din dezvoltarea societății) vor fi dobândite prin activități de învățare de tipul <i>ascultarea activă, exprimarea opiniei, conversație, dezbateri, prezentarea orală a rezumatului unui text istoric</i>
	1.3. Formularea de opinii și argumente referitoare la un subiect istoric.	Conținuturile asociate sunt organizate pe criterii tematice, astfel că elevii au posibilitatea de a utiliza, în contexte noi (a se vedea domeniile de conținut propuse de programă) învățările anterioare. Un astfel de exemplu este tema <i>State medievale în spațiul românesc</i>
		În relație cu CS din clasa a IX-a, accentul cade pe aspecte care țin nu doar de calitatea opiniilor, dar mai ales de formularea lor. CS 1.3. ar fi bine de pus în relație cu achizițiile dobândite de elevi la disciplina Logică și argumentare, studiată în clasa a IX-a.

Învățarea istoriei și dezvoltarea competențelor civice și sociale		
2.1. Rezolvarea unor situații-problemă, prin utilizarea adecvată a surselor istorice referitoare la fapte din istoria românilor, desfășurate în Antichitate și în Evul Mediu	1.1. Recunoașterea unui context economic, social, politic, cultural, istoric	
2.2. Participarea la acțiuni care valorizează trecutul localității sau al regiunii	1.1. Extragerea informației esențiale dintr-un mesaj	
2.3. Realizarea, prin cooperare, a unei investigații istorice, care implică relaționarea pozitivă cu ceilalți	2.3. Recunoașterea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice utilizând surse istorice diverse	
2.4. Rezolvarea unor situații-problemă, prin utilizarea adecvată a surselor istorice referitoare la fapte din istoria românilor, desfășurate Epoca Modernă și în secolul al XX-lea	2.4. Exprimarea acordului / dezacordului în raport cu un context social	
	2.5. Analiza critică a acțiunii personalităților și grupurilor umane în diverse contexte	
Lucrul cu o diversitate de surse istorice		
3.1. Localizarea în timp și plasarea în spațiu a faptelor din istoria românilor, desfășurate în Antichitate și în Evul Mediu, pe baza surselor istorice	1.1. Înțelegerea mesajului surselor istorice arheologice, scrise, vizuale și de istorie orală	Antrenarea abilităților de lucru cu sursele istorice rămâne o țintă a activităților de învățare la liceu, în mod deosebit în privința identificării și utilizării diferitelor categorii de surse. Un aspect nou este legat de antrenarea în formularea concluziilor, ca parte a unui demers de cunoaștere care continuă cu abilități legate de evaluare și interpretare personală. Conținuturile din programă, organizate pe mari probleme ale lumii (organizarea tematică) oferă ocazii pentru antrenamente în analize comparative, încheiate cu stăpânirea tehnicilor de elaborare a unor organizatori cognitivi (diagrame Venn, hărți conceptuale). Abordarea împreună a surselor și a coordonatelor spațio-temporale devine o precondiție pentru învățarea bazată pe descoperire. De aici derivă
3.2. Stabilirea unor relații între aspectele unui fapt istoric din Antichitate și din Evul Mediu, pe baza surselor istorice	1.2. Construirea de afirmații pe baza surselor istorice și formularea de concluzii relative la sursele istorice	
3.3. Analizarea unui fapt istoric din istoria românilor în Antichitate sau în Evul Mediu, pe baza surselor istorice	1.3. Utilizarea adecvată a coordonatelor temporale și spațiale relative la un subiect istoric	
3.4. Compararea informațiilor din surse istorice, referitoare la un aspect al civilizației românești	1.4. Realizarea de analize comparative referitoare la spații și perioade istorice	

în Evul Mediu, în vederea acceptării unor puncte de vedere diferite		importanța evaluării la începutul unei noi etape de școlaritate.
3.5. Formularea unor opinii referitoare la un fapt istoric din istoria românilor în Antichitate sau în Evul Mediu, pe baza surselor istorice	1.5. Construirea de sinteze tematice	
3.6. Localizarea în timp și plasarea în spațiu a faptelor din istoria românilor, desfășurate în Epoca Modernă și în secolul al XX-lea, pe baza surselor istorice	1.6. Investigarea unui fapt istoric	
3.7. Stabilirea unor relații între aspectele unui fapt istoric din Epoca Modernă și din secolul al XX-lea, pe baza surselor istorice		
3.8. Analizarea unui fapt istoric din istoria românilor în Epoca Modernă și în secolul al XX-lea, pe baza surselor istorice		
3.9. Compararea informațiilor din surse istorice, referitoare la un aspect al civilizației românești în Epoca Modernă și în secolul al XX-lea, în vederea acceptării unor puncte de vedere diferite		
3.10. Formularea unor opinii referitoare la un fapt istoric din istoria românilor în Epoca Modernă și în secolul al XX-lea, pe baza surselor istorice		
Istorie și abilități de învățare pe tot parcursul vieții		
4.1. Includerea informațiilor obținute în medii non-formale în prezentarea faptelor istorice	3.1. Recunoașterea asemănărilor și diferențelor dintre sine și celălalt, dintre persoane, dintre grupuri	Dezvoltarea unor reguli și încheierea unor practici sociale la nivelul grupului de învățare este necesară pentru susținerea practică a demersului teoretic. Relația dintre principiile morale și practicile sociale este complexă și poate facilita evaluarea atitudinilor formate în cadrul competenței 3.3.
4.2. Utilizarea surselor istorice în vederea ilustrării unui fapt istoric	3.2. Utilizarea dialogului intercultural	

În tabelul de mai jos apar identificate corelațiile care se pot face la nivel de conținuturi între cele două clase, din perspectiva elementelor de continuitate dintre cele două programe școlare, pentru a putea fi folosite în construirea unor contexte de învățare de succes.

Conținuturi studiate în clasa a VIII-a	Conținuturi studiate în clasa a IX-a
<u>Popoare și spații în antichitate</u> Civilizații preistorice și antice Romanitatea orientală în mileniul marilor migrații	<u>Popoare și spații în antichitate</u> <ul style="list-style-type: none"> Probleme de atins: sumerienii, evrei, egiptenii, tracii, grecii, romanii <u>Formarea popoarelor medievale</u> <ul style="list-style-type: none"> Probleme de atins: popoarele germanice, romanice, slave, arabii, fino-ugrice, turcice, . <u>Etnogeneza românească</u>
<u>Oamenii, societatea și lumea ideilor</u> Lumea rurală și lumea urbană în evul mediu Cultura medievală în spațiul românesc	<u>Oamenii, societatea și lumea ideilor</u> <u>Moștenirea culturală a antichității</u> <ul style="list-style-type: none"> Probleme de atins: arhitectura orientală, stilurile artei grecești, arta plastică greacă, arta monumentală romană, modele și valori în educație în lumea greacă, știința <u>Civilizația medievală</u> <ul style="list-style-type: none"> Probleme de atins: demografie și economie, ierarhia feudală, Europa romanică și Europa gotică, arhitectura medievală românească, influențe orientale în Europa
<u>Statul și politica</u> Statul medieval și instituțiile sale	<u>Statul și politica</u> <u>Forme de organizare politică în antichitate</u> <ul style="list-style-type: none"> Probleme de atins: monarhia egipteană, democrația ateniană, republica și imperiul roman, regatul dac <u>State medievale în spațiul românesc</u>
<u>Relațiile internaționale</u> Țările române și statele vecine între diplomație și confruntare	<u>Relațiile internaționale</u> <u>Țările Române și statele vecine în evul mediu</u> <ul style="list-style-type: none"> Probleme de atins: relații comerciale și politico-militare în timpul domnitorilor Mircea cel Bătrân, Iancu de Hunedoara, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul

Opțiunile pe care le face programa clasei a IX - a în privința conținuturilor, respectiv abordarea epocilor antică și medievală în contextul continentului european, poate constitui un impediment în recuperarea temelor din clasa a VIII-a care au fost mai puțin abordate în perioada cursurilor on line (ele se referă la epocile modernă și contemporană). Cu toate acestea, pot exista variante de abordare, care să ofere ocazia integrarea lor în planificarea clasei a IX-a. **În secțiunea 3 oferim un astfel de exemplu care permite elevilor să abordeze epoca modernă (studiată în clasa a VIII-a) în relație cu Evul mediu.**

RECOMANDĂRI

Intervențiile în planificarea școlară pentru clasa a IX-a (anul școlar 2020 – 2021) se pot face astfel:

- Includerea unor antrenamente referitoare la utilizarea surselor istorice în cât mai multe unități de învățare care vizează cu precădere competențele specifice **3.6,3.7,3.8,3.9,3.10** din programa clasei a VIII- a.
- Proiectarea unei unități de învățare referitoare la reperele cronologice și reprezentarea spațiilor istorice (poate avea titlul *Reprezentări ale spațiului istoric românesc și european în diferite epoci istorice*) și includerea acestora la începutul planificării, astfel ca elevii să își reactiveze reprezentări istorice despre spațiu și timp.
- Identificarea oportunităților de antrenare a competenței generale 5, care este nouă în lista de competențe dezvoltate prin intermediul studiului istoriei, fiind legată de noua etapă de școlaritate în care se află elevii.

Secțiunea 2. Curriculum aplicat. Evaluarea inițială a elevilor

Evaluarea inițială are drept scop cunoașterea potențialului de învățare al elevului la începutul clasei a IX-a, care înseamnă un nou ciclu educațional. Pentru o evaluare cât mai obiectivă, s-au ales două modalități: un test și o probă orală.

TEST INIȚIAL CLASA A IX-A

Timpul de lucru: 45 de minute

Se acordă 10 puncte din oficiu

Subiectul I

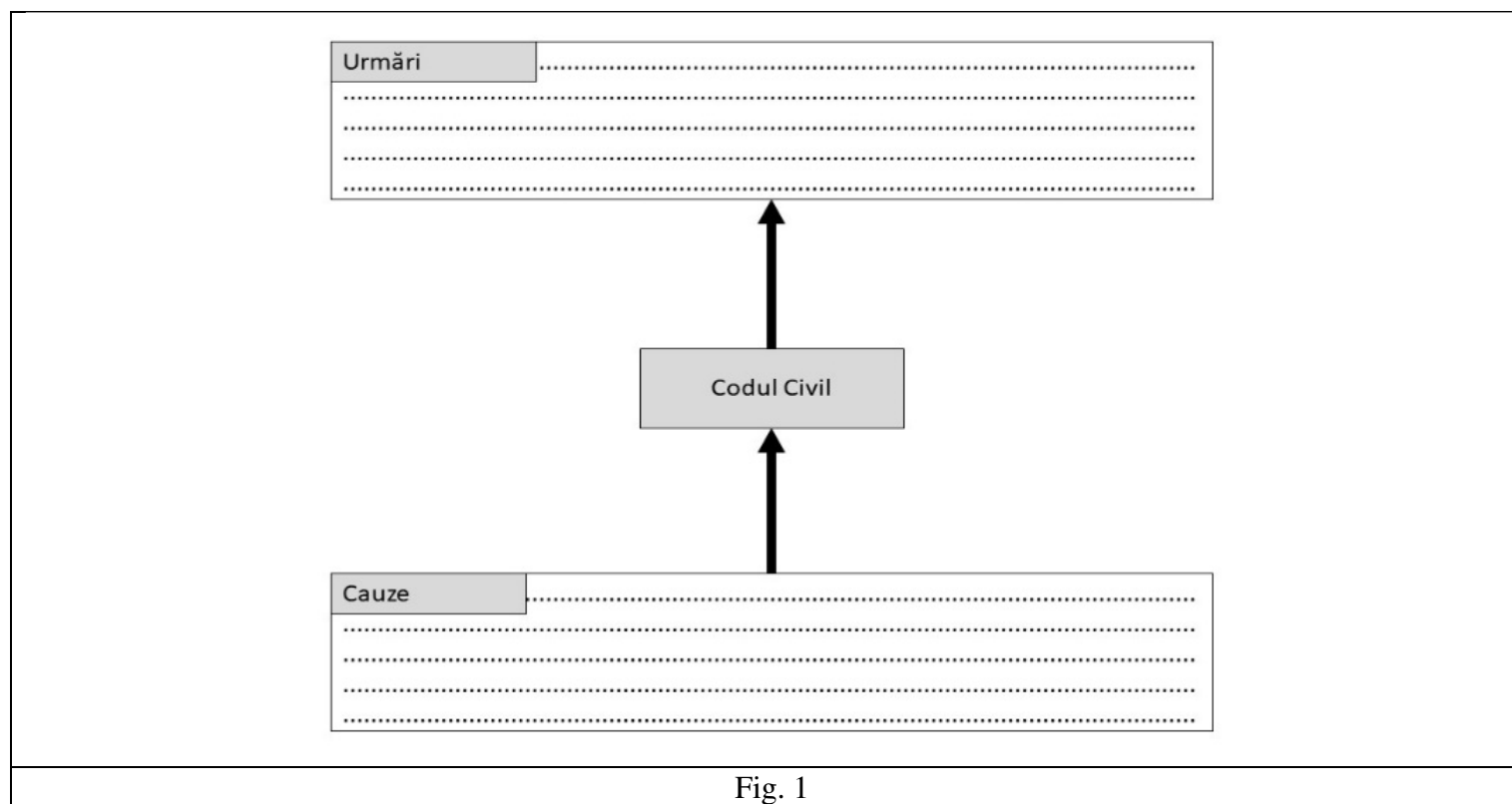
Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„[Alexandru Ioan] Cuza a făurit planuri ambițioase de înzestrare a noului stat cu instituții moderne. El a acordat o atenție deosebită sistemului juridic, pe care era nerăbdător să-l reorganizeze în conformitate cu nevoile unui stat european. Demnă de semnalat a fost promulgarea unui nou Cod civil în 1864, care asigură individului libertăți personale, garanta egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii și apără proprietatea privată. În scopul formării unei populații

informate și productive, el a propus ca învățământul să fie accesibil tuturor claselor sociale [...]. În acest sens, a promulgat legea învățământului general din 1864, care reglementa instruirea la toate nivelurile, acordând o atenție particulară învățământului primar prin stabilirea principiului de gratuitate și obligativitate a acestuia.” (M. Bărbulescu, D. Deletant, K.Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, Istoria României)

Pornind de la această sursă, răspunde la următoarele cerințe:

1. Numește conducătorul statului român precizat în sursa dată. 3 puncte
2. Precizează secolul la care se referă sursa dată. 4 puncte
3. Formulează, pe baza sursei date, o opinie referitoare la învățământ, susținând-o cu o informație selectată din sursă. 6 puncte
4. Folosește două informații din sursă referitoare la Codul Civil pentru a completa schema de mai jos. 6 puncte

Subiectul al II-lea

A. Privește cu atenție imaginea de mai jos și răspunde la următoarele cerințe:

Fig. 2. O școală în București în 1842, în viziunea unui călător francez

1. Gândindu-te la școala în care înveți tu, precizează, folosind un tabel, două asemănări și două deosebiri dintre activitatea școlară din secolul al XIX-lea și cea din secolul al XXI-lea.
2. Prezintă rolul culturii în societatea românească din secolul al XIX-lea, utilizând și trei enunțuri elaborate pe baza imaginii de mai sus.

12 puncte

12 puncte

B. Privește cu atenție imaginea de mai jos și răspunde la următoarele cerințe:

Fig. 3. Carte poștală care celebrează Unirea din 1918

1. Precizează numele regelui României din imaginea centrală situată în partea de jos a cărții poștale.	4 puncte
2. Prezintă o acțiune desfășurată de români în cadrul evenimentului celebrat de cartea poștală.	5 puncte
3. Completează tabelul următor cu numele personalităților istorice și cu câte două evenimente la care a participat fiecare	36 puncte

Numele personalității istorice	Imagine eveniment	Eveniment
		1. _____ 2. _____
		1. _____ 2. _____
		1. _____ 2. _____

Barem de evaluare și de notare

Subiectul I

1. 3 puncte pentru numirea conducătorului statului român precizat în sursa dată
2. 4 puncte pentru precizarea secolului la care se referă sursa dată
3. 6 puncte pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărei opinii referitoare la învățământ, susținând-o cu o informație selectată din sursă
4. câte 3 puncte pentru completarea schemei cu câte o informație din sursă care reprezintă o cauză, respectiv o urmare (3px2=6p)

Subiectul al II-lea

A.

1. câte 3 puncte pentru precizarea oricăror două asemănări și a oricăror două deosebiri dintre activitate școlară din secolul al XIX-lea și cea din secolul al XXI-lea (3px4=12p)
2. 2 puncte pentru menționarea rolului culturii în societatea românească din secolul al XIX-lea
3. 4 puncte pentru prezentarea rolului menționat
4. câte 2 puncte pentru elaborarea a trei enunțuri pe baza imaginii, utilizate în prezentare (2px3=6p)

B.

1. 4 puncte pentru numirea regelui României din imaginea centrală situată în partea de jos a cărții poștale
2. 2 puncte pentru menționarea oricărei acțiuni desfășurate de români în cadrul evenimentului celebrat de cartea poștală
3. 3 puncte pentru prezentarea acțiunii menționate
4. câte 4 puncte pentru completarea tabelului cu numele celor trei personalități istorice și cu câte două evenimente la care a participat fiecare (4x12=36p)

Model

Nr. item	C.S.
SI. 1	1.2.
SI. 2	3.6.
SI. 3	3.10
SI. 4	3.7.
SII Imaginea A.1	3.7.

Nr. item	C.S.
SII Imaginea A.2.	3.8.
SII Imaginea A.1	1.2.
SII Imaginea A.2	3.8.
SII Imaginea A.3	3.6.

Proba orală

Competențe specifice vizate de evaluare:

1.1. Utilizarea termenilor istorici specifici cronologiei, civilizațiilor preistorice, antice și medievale, din spațiul românesc, în diferite situații de comunicare scrisă sau orală.

2.1. Rezolvarea unor situații-problemă, prin utilizarea adecvată a surselor istorice referitoare la fapte din istoria românilor, desfășurate în Antichitate și în Evul Mediu

3.1. Localizarea în timp și plasarea în spațiu a faptelor din istoria românilor, desfășurate în Antichitate și în Evul Mediu, pe baza surselor istorice

În pereche, imaginați-vă, pe rând, că sunteți curatorul/ghidul unei expoziții care include cele două tablouri. Alegeți unul dintre tablouri și prezentați-l vizitatorilor. Aveți în vedere următoarele aspecte:

1. Ce aspecte referitoare la evenimentul istoric sunt prezentate în tablou? Menționează patru dintre acestea	4 puncte
2. Ce indicii oferă tabloul pentru a afla perioada istorică la care se referă? Precizează două dintre acestea	2 puncte
3. Alege un personaj din tablou și descrie, în trei fraze, evenimentul istoric din perspectiva acestuia	3 puncte
4. Formulează două întrebări care ți-ar putea fi adresate de către grupul de vizitatori	2 puncte
<p>Atenție!</p> <p>În calitate de ghid/curator este necesar să utilizezi termenii istorici, să ai un discurs coerent și să folosești corect coordonatele temporale și spațiale.</p>	

Fig. 4

Fig. 5

Barem de evaluare:

1. Câte 1 punct pentru menționarea oricăror patru aspecte referitoare la evenimentul istoric, prezentate în tablou	(1px4=4p)
2. Câte 1 punct pentru menționarea oricăror două indicii oferite de tabloul pentru a afla perioada istorică la care se referă	(1px2=2p)
3. 3 puncte pentru descrierea, în trei fraze, a evenimentul istoric din perspectiva unui personaj din tablou	3 puncte
4. Câte 1 punct pentru formularea oricăror două întrebări care ar putea fi adresate de către grupul de vizitatori	2 puncte
5. 1 punct pentru folosirea termenilor istorici	1 punct
6. 1 punct pentru discurs coerent- logica istorică	1 punct
7. 1 punct pentru utilizarea adecvată a coordonatelor temporale și spațiale	1 punct

Descriptori de performanță

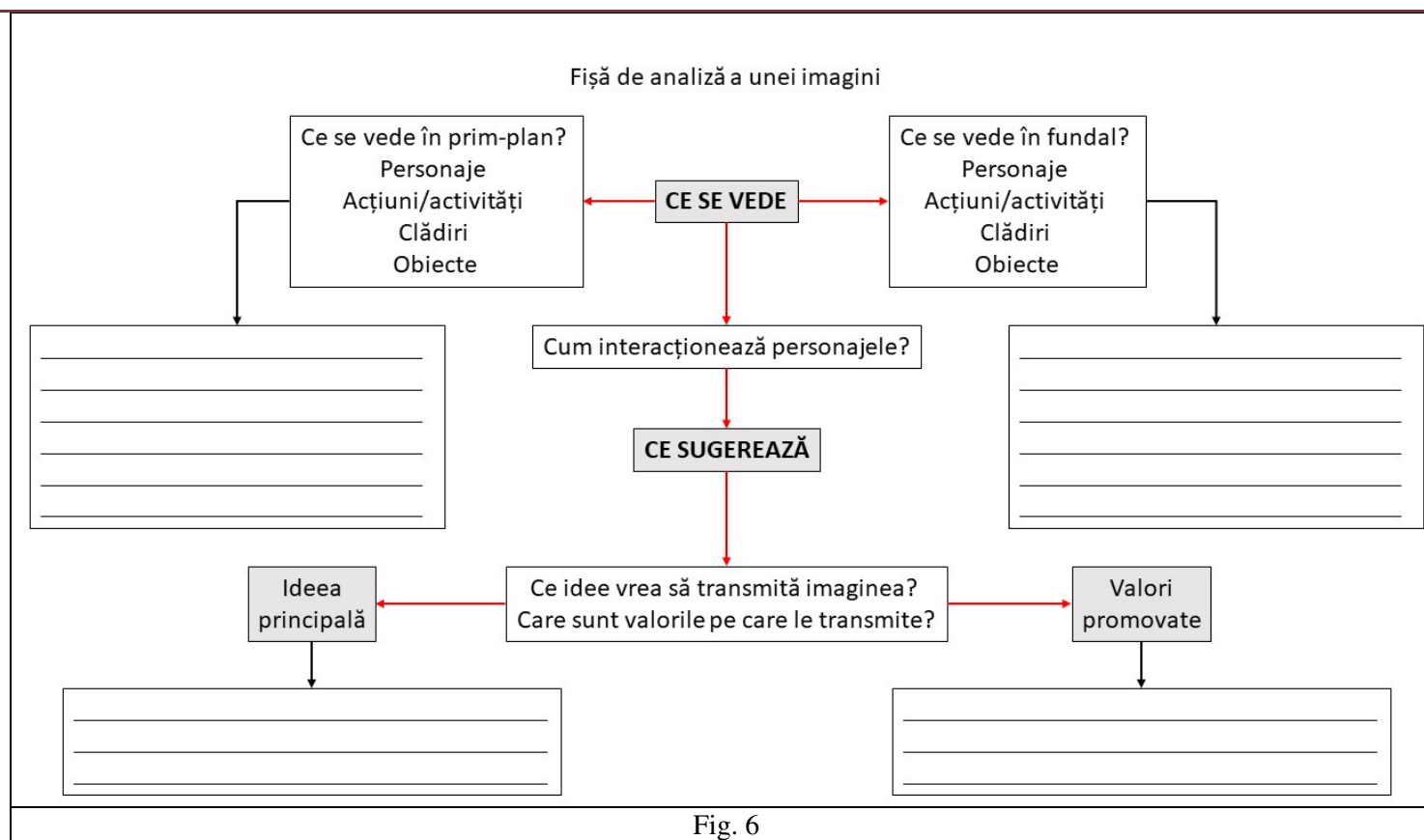
Item	CS	Nivel maxim	Nivel mediu	Nivel minim
1	1.1 2.1	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina cu mici erori care țin de utilizarea limbajului istoric sau a informației oferite de sursa istorică	Rezolvă sarcina parțial, având lacune în utilizarea limbajului istoric și dificultăți în a identifica informațiile oferite de sursa istorică
2	1.1 3.1	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina cu mici erori care demonstrează nesiguranță în utilizarea limbajului istoric și a reperelor spațiale și temporale	Rezolvă sarcina parțial, având lacune în utilizarea limbajului istoric și dificultăți în a plasa în timp și spațiu evenimentele istorice
3	1.1 2.1	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina cu mici erori care demonstrează nesiguranță în utilizarea limbajului istoric și soluții parțiale pentru rezolvarea situației-problemă	Rezolvă sarcina parțial, având lacune în utilizarea limbajului istoric și dificultăți în a identifica soluții pentru rezolvarea situației-problemă
4	1.1 2.1	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina cu mici erori care demonstrează nesiguranță în utilizarea limbajului istoric și soluții parțiale pentru rezolvarea situației-problemă	Rezolvă sarcina parțial, având lacune în utilizarea limbajului istoric și dificultăți în a identifica soluții pentru rezolvarea situației-problemă

Secțiunea 3. Activități de învățare pentru remediere și recuperare, organizate tradițional sau digital

Exemplul 1. Evul mediu în spațiul european și în cel românesc. Reflectarea acestuia în cultura epocii moderne. Activități de învățare incluse într-o unitate de învățare pentru clasa a IX-a, care recuperează componente ale programei clasei a VIII-a

Competența specifică	3.1. Recunoașterea asemănărilor și diferențelor dintre sine și celălalt, dintre persoane, dintre grupuri 1.1. Folosirea limbajului adecvat în cadrul unei prezentări orale sau scrise 1.2. Analiza critică a acțiunii personalităților și grupurilor umane în diverse contexte
----------------------	--

Conținuturi	<p><u>Civilizația medievală europeană</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea socială în Europa occidentală și în Europa de Est; situația în Țările Române (clasa a IX-a) • Islamul și Europa. Cruciadele și rolul domnitorilor din Țările Române (clasa a IX-a și clasa a VIII-a) • Evul mediu ca sursă de inspirație pentru cultura modernă (clasa a VIII-a)
Activități de învățare	<p>A.1. Antrenament pentru formarea competenței specifice (adresată elevilor care s-au încadrat în nivelurile mediu și minim de performanță)</p> <p>a. În perechi, elevii citesc textul despre ierarhia socială în evul mediu și completează Fișă de lucru 1</p> <p><i>”Clericii din perioada evului mediu clasic elaboraseră o concepție tripartită asupra societății, alcătuită din trei ordine cu funcții diferite: clericii sau cei ce se roagă (oratores), cavalerii sau cei ce se luptă (bellatores), țăranii sau cei ce muncesc (laboratores). Este o structură imaginară, corespunzătoare unei societăți rurale în care încă nu există un loc bine definit pentru meșteșugar sau negustor. De asemenea, este o structură în care primul loc este ocupat de clerici, care ar trebui să conducă întreaga societate. În realitate, în fruntea societății se află o aristocrație din care fac parte și clerici și laici, alcătuind categoriile privilegiate. Aristocrația laică se definește din ce în ce mai bine după anul 1000, când de la vechea structură în care rudenia se socotea pe o scară foarte largă, și pe linie feminină ca și pe cea masculină, se trece la stabilirea rudeniei pe linie strict masculină.”</i></p> <p>http://hiphi.ubbcluj.ro/studii/Public/File/cursuri/suporturi_conversie/Stat_societate-medievala.pdf</p> <p>Fișa de lucru 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cele trei categorii sociale care alcătuiesc societatea medievală sunt..... 2. După anul 1000 se schimbă structura socială astfel..... 3. Despre ierarhia socială din Evul mediu occidental am înțeles..... 4. Din ce știu până acum, structura societății contemporane include:..... 5. Asemănare între modul în care sunt alcătuite societățile medievală și contemporană este ..... 6. Deosebire dintre modul în care sunt alcătuite societățile medievală și contemporană este:..... <p>b. În grupuri de 4, elevii analizează imaginea folosind un plan de întrebări (Fișa de lucru 2) și desenează în caiete piramida socială specifică Evului mediu occidental, formulând explicații pentru fiecare componentă.</p> <p>Fișa de lucru 2. Planul de întrebări folosit pentru observarea imaginii</p>

c. În aceleași grupuri, citesc un nou text (Fișa 3) și constată dacă își pot îmbunătăți primele două lucrări

Fișa de lucru 3

"Casa lui Dumnezeu, pe care o credem una este deci împărțită în trei: unii se roagă, alții se luptă, iar alții, în sfârșit, muncesc. Aceste trei părți, care coexistă, nu suferă să fie despărțite, serviciile aduse de una sunt condiția împlinirii celorlalte două, fiecare la rândul ei, are misiunea să aducă ușurare întregului. Astfel, această întreită îmbinare nu este mai puțin unită și astfel, legea a triumfat, iar lumea a putut să se bucure de pace". Georges Duby, Anul 1000

- d. Pe baza a ceea ce au învățat în clasa a VIII-a, discută structura societății în Țările Române.

A.2. Pentru toți elevii

- În perechi, elevii analizează miniaturi medievale realizate pe tema cruciadelor
- În grupuri de 4 elaborează organizator grafic de tip axa cronologică, plasând acțiunile militare ale domnitorilor din Țările Române în continuarea cruciadelor organizate de statele occidentale
- În grupuri de 6, organizează planul unei mese rotunde cu tema *Puteau domnitorii români să evite conflictele cu Imperiul otoman?*
- Grupul care are cel mai bun plan desfășoară masa rotundă în timp ce colegii asistă

A.3. Pentru toți elevii

- În perechi, elevii trec în revistă operele literare cu teme de istoria evului mediu, studiate la Limba română (se vor discuta subiectele a cel puțin 3 opere literare)
- Perechile de elevi selectează câte un personaj și, pe baza textului literar (fragmente), crează un portret literar al acestuia pe care îl compară cu surse istorice la dispoziție
- Aleg evenimentul istoric ilustrat în opera literară și discută felul în care personajul literar a acționat și compară cu motivațiile oferite de istorici
- Perechile completează o fișă de personaj și analizează posibilele variante de acțiune, ținând cont de informațiile la dispoziție
- Pe parcursul mai multor ore, elevii identifică și discută câteva ecranizări ale unor astfel de opere literare

Posibile opere literare care pot fi utilizate: B. Ștefănescu-Delavrancea, *Apus de soare*; B. Petriceicu-Hasdeu, *Răzvan și Vidra*; M. Eminescu, *Scrisoarea a III-a*; G. Alexandrescu, *Umbra lui Mircea. La Cozia*; N. Bălcescu, *Românii supt Mihai Voievod Viteazul*; Al. Odobescu, *Doamna Chiajna*; M. Sadoveanu, *Frații Jderi*.

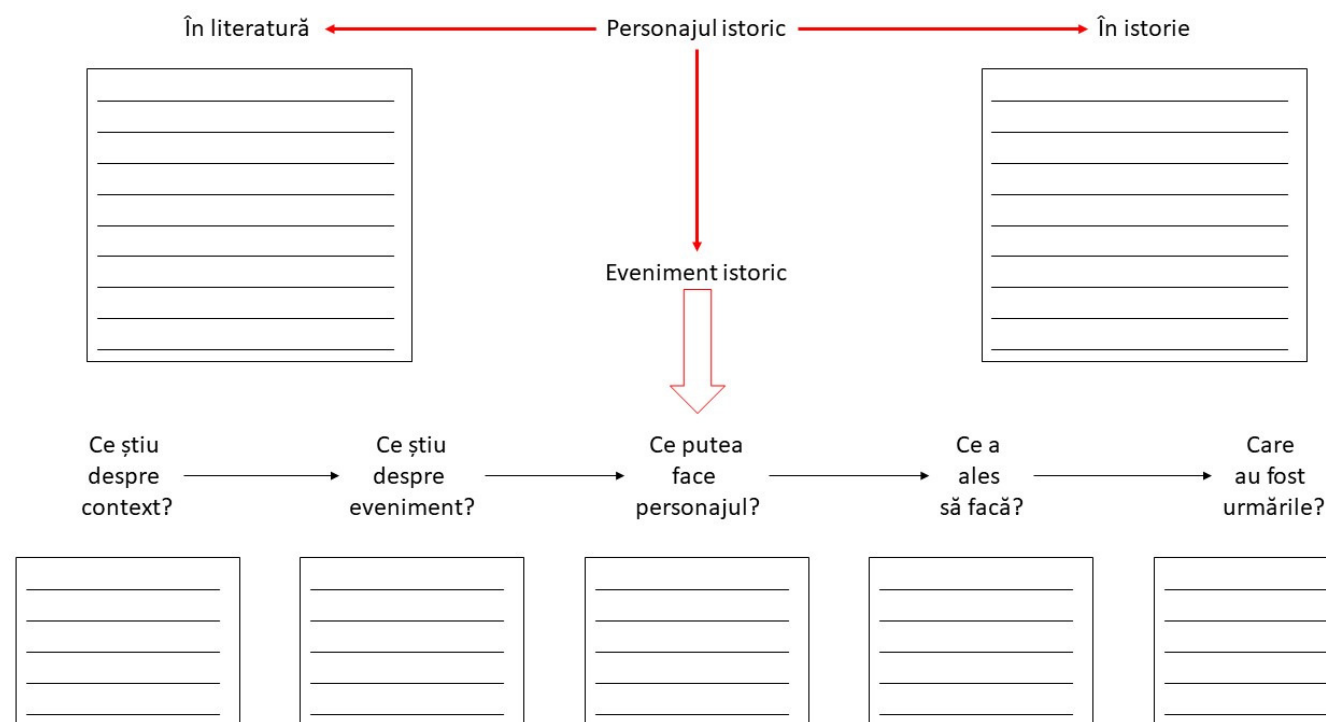

Fig. 7

Observații,
rezultate așteptate

- Elevii vor înțelege cum funcționează societățile omenești într-o anumită perioadă istorică
- Elevii reflectează asupra modului în care sunt organizate societățile în diferite epoci istorice, pot afla informații și se pot documenta suplimentar despre modul în care a evoluat societatea în care trăiesc
- Se oferă un bun prilej de analiză a unor surse istorice diverse și despre modul în care evenimentele istorice devin subiecte de inspirație pentru literatură și artă; pot urmări și comenta înregistrări remarcabile din literatură (ecranizări, teatru radiofonic etc.); căutarea pe Internet a acestor surse poate deveni sarcină de lucru în sine.
- Elevii constată cum pot valorifica învățărilor dobândite la diverse discipline școlare și își consolidează competențele de a învăța să învețe.

Evaluarea activităților	<p>Profesorul are rolul de a iniția discuțiile și de a explica sarcinile.</p> <p>Profesorul comentează cât mai multe răspunsuri și cere elevilor să-și noteze în caiete răspunsuri corecte.</p> <p>Sunt remarcați, prin aprecieri, toți elevii care au intervenit cu întrebări sau completări (evaluarea proceselor de învățare prin observarea elevilor în timp ce rezolvă sarcinile, discuții despre dificultățile întâmpinate, observarea produselor finale), dar și cei care au elaborat produse de calitate.</p> <p>Profesorul observă comportamentul elevilor și apreciază participarea.</p> <p>La final, toți elevii completează o fișă de autoevaluare pe care o vor include în portofoliul personal.</p>
Tipul de activitate (online, face to face sau mixt)	<p>Online, la clasă sau mixt</p> <p>Se poate folosi funcția <i>breakout rooms</i> în cazul utilizării Zoom în vederea participării la diferitele activități de grup.</p>

Istorie clasa a X-a

Secțiunea 1. Curriculumul scris

Contextul curricular

În anul școlar 2020-2021, elevii din clasa a X-a vor studia după o programă care aparține aceluiași model de proiectare cu programa studiată în clasa a IX-a. Competențele specifice și conținuturile asociate acestora au elemente specifice derivate din caracteristicile traseelor educaționale care includ istoria ca domeniu de studiu în clasele a IX-a și a X-a.

Acest model de proiectare, care asociază competențelor conținuturi organizate 5 domenii (Popoare și spații istorice; Oamenii, societatea și lumea ideilor; Statul și politica; Religia și viața religioasă; Relațiile internaționale) reprezintă un avantaj în privința proiectării didactice la început de ciclu educațional.

Provocările pentru profesorii care predau la clasa a X-a vor fi următoarele:

- Consolidarea unor competențe specifice și adăugarea unora noi în contexte diferite de învățare
- Programa prevede competențe specifice suplimentare pentru elevii care studiază istoria în curriculum diferențiat (marcate în textul programei), pentru a permite acestora un început de specializare.
- Pentru ciclul inferior al liceului conținuturile învățării prezintă evoluția civilizației până în contemporaneitate.
- Integrarea cunoștințelor propuse de toate celelalte discipline studiate și a competențelor vizate de acestea este una din trăsăturile de bază ale istoriei, demers prin excelență interdisciplinar și transdisciplinar.

Deși conținuturile sunt studiate cronologic elevul începe să continue organizarea de tip tematic, care presupune că elevii au suficiente învățări anterioare pentru a le folosi în contexte noi; în acest sens, pentru dezvoltarea competențelor generale și specifice profesorul trebuie să pună accent, așa cum reiese din programa școlară a clasei a IX a, pe studierea faptelor/proceselor istorice (politice, economice, culturale, ideologice, militare, precum și a imaginii societății în diferite perioade), a personalităților, instituțiilor, popoarelor/națiunilor, având în vedere următoarele:

- contextul: timp, spațiu, cauze, premise/factori interni și externi;
- caracteristicile faptului / procesului: definire, aspecte ale desfășurării / instituții / atribuții / prevederi relaționate pe verticală și pe orizontală, forțe politice / sociale / grupuri / personalități;
- semnificațiile și impactul: însemnătate, consecințe imediate și de perspectivă, influențe;
- perspectivele multiple.

Toate aceste situații ar trebui privite ca oportunități și nu ca bariere, astfel ca pentru elevi, trecerea de nivel să le ofere ocazia de a-și pune în valoare achiziții anterioare și de a fi interesați să-și construiască achiziții noi.

Compararea celor două programe școlare evidențiază faptul că în pofida conținuturilor diferite (fiind vorba de alte epoci istorice) competențele specifice din clasa a IX a se regăsesc în cele din clasa a X.

Din analiza programei școlare studiate în clasa a X-a, corelată cu discuții colegiale și cu analiza resurselor didactice la dispoziție, rezultă că ar putea exista probleme în dezvoltarea competențelor specifice 2.6,3.3,5.6.din clasa a IX-a, dar ele se pot regăsi în competențe specifice noi din clasa a X-a.

Decupajul de conținut propus de programă este organizat în jurul unor domenii relevante pentru elev și reprezentative din perspectiva științei și a cerințelor societății contemporane.

Aceste domenii, reprezentate pe toată durata studierii istoriei în învățământul preuniversitar (clasele a III-a / a IV-a – a XII-a) sunt: *Popoare și spații istorice; Oamenii, societatea și lumea ideilor; Statul și politica; Religia și viața religioasă; Relațiile internaționale*. La nivelul fiecărui an de studiu, domeniilor de conținut le sunt subsumate mai multe teme.

La selectarea acestor teme au contribuit criterii care țin de știința istorică, precum și competențele specifice prevăzute de programă. Tratarea temelor și a problemelor de atins se va face în ordine cronologică, fără a se ține cont de gruparea acestora pe domeniile de conținut mai sus precizate.

În tabelul de mai jos apar identificate corelațiile care se pot face la nivel de conținuturi între cele două clase, din perspectiva elementelor de continuitate dintre cele două programe școlare, pentru a putea fi folosite în construirea unor contexte de învățare de succes.

Clasa a IX-a		Clasa a X-a	
Competențe specifice	Conținuturi	Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Folosirea limbajului adecvat în cadrul unei prezentări orale sau scrise	POPOARE ȘI SPATII ISTORICE <u>Popoare și spații în antichitate</u> Probleme de atins: sumerienii, evrei, egiptenii, tracii, grecii, romanii	1.1 Exprimarea unei opinii în limbajul adecvat istoriei	POPOARE ȘI SPATII ISTORICE Lumea la cumpăna secolelor XIX-XX Probleme de atins: diversitatea europeană, civilizațiile asiatice și africane și modernitatea, SUA
3.1. Recunoașterea asemănărilor și diferențelor dintre sine și celălalt, dintre persoane, dintre grupuri		2.4 Recunoașterea continuității, schimbării și a cauzalității în evoluția socială	
5.3 Utilizarea adecvată a coordonatelor temporale și spațiale relative la un subiect istoric		3.1 Recunoașterea și acceptarea interculturalității	
		4.1 Exprimarea unei opinii față de o operă culturală în cadrul unei dezbateri	
		4.2 Aprecierea valorilor trecutului prin raportarea la actualitate	

Clasa a IX-a		Clasa a X-a	
Competențe specifice	Conținuturi	Competențe specifice	Conținuturi
5.2. Construirea de afirmații pe baza surselor istorice și formularea de concluzii relative la sursele istorice 5.4. Realizarea de analize comparative referitoare la spații și perioade istorice 5.6. Investigarea unui fapt istoric	Formarea popoarelor medievale Probleme de atins: popoarele germanice, romanice, slave, arabii, fino-ugrice, turcice, Etnogeneza românească	1.3 Exprimarea de judecăți de valoare utilizând limbajul specific istoriei 2.6 Identificarea unor posibile teme de cercetare a unui context istoric 5.5 Realizarea unei investigații asupra unui subiect de istorie locală	
1.1. Folosirea limbajului adecvat în cadrul unei prezentări orale sau scrise 2.1. Recunoașterea unui context economic, social, politic, cultural, istoric 2.2. Extragerea informației esențiale dintr-un mesaj 3.1. Recunoașterea asemănărilor și diferențelor dintre sine și celălalt, dintre persoane, dintre grupuri 3.2. Utilizarea dialogului intercultural 4.1. Exprimarea unei opinii față de o operă culturală în cadrul unei dezbateri 4.2. Aprecierea valorilor trecutului prin raportarea la actualitate	OAMENII, SOCIETATEA ȘI LUMEA IDEILOR <u>Moștenirea culturală a antichității</u> Probleme de atins: arhitectura orientală, stilurile artei grecești, arta plastică greacă, arta monumentală romană, modele și valori în educație în lumea greacă, știința Civilizația medievală Probleme de atins: demografie și economie, ierarhia feudală, Europa romanică și Europa gotică, arhitectura medievală românească, influențe orientale în Europa Umanismul. Renașterea artistică	Exprimarea de opinii în limbajul adecvat istoriei Formularea de argumente referitoare la un subiect istoric 2.2. Alcătuirea planului unei investigații, a unui proiect personal sau de grup utilizând resurse diverse 2.3. Analizarea factorilor politici, sociali, economici, culturali care alcătuiesc imaginea unei societăți 2.4. Recunoașterea continuității, schimbării și a cauzalității în evoluția socială 2.5. Examinarea consecințelor directe și indirecte ale acțiunii umane 3.1. Recunoașterea și acceptarea interculturalității 4.1. Exprimarea unei opinii față de o operă culturală în cadrul unei dezbateri 4.2. Aprecierea valorilor trecutului prin raportarea la actualitate 4.3. Formarea unor reprezentări culturale despre spații și epoci istorice diferite 5.2. Încadrarea unui eveniment sau a unei serii de evenimente într-un context cronologic 5.3. Plasarea evenimentelor și proceselor istorice într-un context istoric mai larg românesc, european sau universal	OAMENII, SOCIETATEA ȘI LUMEA IDEILOR • Epoca luminilor Probleme de atins: noi principii și valori în societate • Revoluția industrială. Probleme de atins: știința, tehnica, economia, societatea • Anul 1848 în Europa Probleme de atins: aspirații liberale și naționale în Europa, 1848 în spațiul românesc • Lumea în perioada interbelică

Clasa a IX-a		Clasa a X-a	
Competențe specifice	Conținuturi	Competențe specifice	Conținuturi
<p>5.1. Înțelegerea mesajului surselor istorice arheologice, scrise, vizuale și de istorie orală</p> <p>5.3. Utilizarea adecvată a coordonatelor temporale și spațiale relative la un subiect istoric</p> <p>Construirea de sinteze tematice</p>			<p>Probleme de atins: Marea Unire, economia, viața cotidiană, mișcarea feministă, România în anul 1938 – societate și cultură</p> <ul style="list-style-type: none"> Lumea postbelică <p>Probleme de atins: reconstrucția economică, revoluția tehnico-științifică, drepturile omului, minoritățile, rolul societății civile</p> <ul style="list-style-type: none"> Societatea la începutul mileniului III <p>Probleme de atins: globalizare, terorism, viața cotidiană</p>
<p>2.3. Recunoașterea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice utilizând surse istorice diverse</p> <p>3.3. Autoevaluarea raportată la valorile grupului</p> <p>5.6. Investigarea unui fapt istoric</p>		<p>2.6 Identificarea unor posibile teme de cercetare a unui context istoric</p> <p>2.7 Utilizarea surselor de istorie orală</p> <p>2.8 Identificarea aspectelor trecutului ce pot contribui la înțelegerea prezentului</p> <p>5.4 Realizarea de analize comparative și sinteze referitoare la spații și perioade istorice</p> <p>5.5 Realizarea unei investigații asupra unui subiect de istorie locală</p>	

Clasa a IX-a		Clasa a X-a	
Competențe specifice	Conținuturi	Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Folosirea limbajului adecvat în cadrul unei prezentări orale sau scrise	RELIGIA ȘI VIAȚA RELIGIOASĂ <u>Mari religii</u>	1.1 Exprimarea de opinii în limbajul adecvat istoriei	RELIGIA ȘI VIAȚA RELIGIOASĂ
2.5. Analiza critică a acțiunii personalităților și grupurilor umane în diverse contexte	Probleme de atins: Iudaismul, Budismul, Creștinismul, Islamul	2.1 Recunoașterea și acceptarea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice	Religia în lumea contemporană
3.1. Recunoașterea asemănărilor și diferențelor dintre sine și celălalt, dintre persoane, dintre grupuri	<u>Reforma religioasă și urmările sale</u>	2.3 Analizarea factorilor politici, sociali, economici, culturali care alcătuiesc imaginea unei societăți	Probleme de atins: creștinismul, islamul, budismul, alte religii, ecumenismul religios, dialogul între religii, libertate religioasă și prozelitism
3.2. Utilizarea dialogului intercultural	Probleme de atins: protestantismul, contrareforma, războaiele religioase în Franța. Reforma religioasă în Transilvania	2.5 Examinarea consecințelor directe și indirecte ale acțiunii umane	
5.3. Utilizarea adecvată a coordonatelor temporale și spațiale relative la un subiect istoric		3.1 Recunoașterea și acceptarea interculturalității	
		3.2 Adecvarea comportamentului la contexte și situații istorice	
1.3. Formularea de opinii și argumente referitoare la un subiect istoric		2.6 Identificarea unor posibile teme de cercetare a unui context istoric	
3.3. Autoevaluarea raportată la valorile grupului		2.7 Utilizarea surselor de istorie orală	
5.6. Investigarea unui fapt istoric		2.8 Identificarea aspectelor trecutului ce pot contribui la înțelegerea prezentului	

Clasa a IX-a		Clasa a X-a	
Competențe specifice	Conținuturi	Competențe specifice	Conținuturi
<p>1.1. Folosirea limbajului adecvat în cadrul unei prezentări orale sau scrise</p> <p>1.2. Evidențierea relației cauză – efect într-o succesiune de evenimente sau procese istorice</p> <p>2.1. Recunoașterea unui context economic, social, politic, cultural, istoric</p> <p>2.2. Extragerea informației esențiale dintr-un mesaj</p> <p>2.4. Exprimarea acordului / dezacordului în raport cu un context social</p> <p>2.5. Analiza critică a acțiunii personalităților și grupurilor umane în diverse contexte</p> <p>5.1. Înțelegerea mesajului surselor istorice arheologice, scrise, vizuale și de istorie orală</p> <p>5.3. Utilizarea adecvată a coordonatelor temporale și spațiale relative la un subiect istoric</p> <p>5.5. Construirea de sinteze tematice</p>	<p>STATUL ȘI POLITICA <u>Forme de organizare politică în antichitate</u> Probleme de atins: monarhia egipteană, democrația ateniană, republica și imperiul roman, regatul dac</p> <p><u>Statul medieval</u> Probleme de atins: Imperiul Bizantin, Franța, Imperiul romano-german <u>State medievale în spațiul românesc</u> Absolutismul Probleme de atins: dinastiile Habsburg, Bourbon, Tudor, Romanov</p>	<p>1.1 Exprimarea de opinii în limbajul adecvat istoriei</p> <p>1.2 Formularea de argumente referitoare la un subiect istoric</p> <p>2.1 Recunoașterea și acceptarea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice</p> <p>2.2 Alcătuirea planului unei investigații, a unui proiect personal sau de grup utilizând resurse diverse</p> <p>2.3 Analizarea factorilor politici, sociali, economici, culturali care alcătuiesc imaginea unei societăți</p> <p>2.4 Recunoașterea continuității, schimbării și a cauzalității în evoluția socială</p> <p>2.5 Examinarea consecințelor directe și indirecte ale acțiunii umane</p> <p>5.1 Construirea de afirmații pe baza surselor și formularea de concluzii relative la sursele istorice</p> <p>5.2 Încadrarea unui eveniment sau a unei serii de evenimente într-un context cronologic</p> <p>5.3 Plasarea evenimentelor și proceselor istorice într-un context istoric mai larg românesc, european sau universal</p>	<p>STATUL ȘI POLITICA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea statelor moderne Probleme de atins: “Revoluția glorioasă”, constituirea SUA, Revoluția franceză, Franța napoleoniană • State naționale și multinaționale în a doua jumătate a secolului XIX. Probleme de atins: România, Germania, Austro-Ungaria • Regimuri politice în perioada interbelică Probleme de atins: regimuri democratice, fascismul, nazismul, comunismul • Regimuri politice postbelice Probleme de atins: regimuri politice democratice și totalitare

Clasa a IX-a		Clasa a X-a	
Competențe specifice	Conținuturi	Competențe specifice	Conținuturi
1.3. Formularea de opinii și argumente referitoare la un subiect istoric		1.3 Exprimarea de judecăți de valoare utilizând limbajul specific istoriei	
2.3. Recunoașterea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice utilizând surse istorice diverse		2.6 Identificarea unor posibile teme de cercetare a unui context istoric	
2.6. Utilizarea cunoștințelor și resurselor individuale în realizarea de investigații, de proiecte personale și de grup		2.8 Identificarea aspectelor trecutului ce pot contribui la înțelegerea prezentului	
5.2. Construirea de afirmații pe baza surselor istorice și formularea de concluzii relative la sursele istorice		5.4 Realizarea de analize comparative și sinteze referitoare la spații și perioade istorice	
5.4. Realizarea de analize comparative referitoare la spații și perioade istorice			
5.6. Investigarea unui fapt istoric			

Clasa a IX-a		Clasa a X-a	
Competențe specifice	Conținuturi	Competențe specifice	Conținuturi
<p>1.1. Folosirea limbajului adecvat în cadrul unei prezentări orale sau scrise</p> <p>1.2. Evidențierea relației cauză – efect într-o succesiune de evenimente sau procese istorice</p> <p>2.1. Recunoașterea unui context economic, social, politic, cultural. istoric</p> <p>2.4. Analiza critică a acțiunii personalităților și grupurilor umane în diverse contexte</p> <p>3.1. Recunoașterea asemănărilor și diferențelor dintre sine și celălalt, dintre persoane, dintre grupuri</p> <p>5.1. Înțelegerea mesajului surselor istorice arheologice, scrise, vizuale și de istorie orală</p> <p>5.3. Utilizarea adecvată a coordonatelor temporale și spațiale relative la un subiect istoric</p> <p>5.5. Construirea de sinteze tematice</p>	<p>RELAȚIILE INTERNAȚIONALE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Islamul și Europa Probleme de atins: Califatul arab, Imperiul otoman, ideea de cruciadă • Țările Române și statele vecine în evul mediu Probleme de atins: relații comerciale și politico-militare în timpul domnitorilor Mircea cel Bătrân, Iancu de Hunedoara, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul • Expansiunea europeană Probleme de atins: Călătorii și descoperirea noilor lumi, imperii coloniale în secolele XVI-XVII 	<p>1.1 Exprimarea de opinii în limbajul adecvat istoriei</p> <p>1.2 Formularea de argumente referitoare la un subiect istoric</p> <p>2.1 Recunoașterea și acceptarea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice</p> <p>2.4 Recunoașterea continuității, schimbării și a cauzalității în evoluția socială</p> <p>2.5 Examinarea consecințelor directe și indirecte ale acțiunii umane</p> <p>5.1 Construirea de afirmații pe baza surselor și formularea de concluzii relative la sursele istorice</p> <p>5.2 Încadrarea unui eveniment sau a unei serii de evenimente într-un context cronologic</p> <p>5.3 Plasarea evenimentelor și proceselor istorice într-un context istoric mai larg românesc, european sau universal</p>	<p>RELAȚIILE INTERNAȚIONALE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Țările Române și problema orientală Probleme de atins: secolul fanariot, războaie ruso-austro-turce, anul 1821, Regulamentul organic • Relațiile internaționale în secolul al XIX-lea Probleme de atins: Congresul de la Viena, concertul european, sistemul de alianțe • Marile conflicte ale secolului XX Probleme de atins: primul război mondial – un nou tip de război, tratatele de pace și relațiile

Clasa a IX-a		Clasa a X-a	
Competențe specifice	Conținuturi	Competențe specifice	Conținuturi
1.3. Formularea de opinii și argumente referitoare la un subiect istoric 2.3. Recunoașterea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice utilizând surse istorice multiple 2.6. Utilizarea cunoștințelor și resurselor individuale în realizarea de investigații, de proiecte personale și de grup 5.2. Construirea de afirmații pe baza surselor istorice și formularea de concluzii relative la sursele istorice 5.4. Realizarea de analize comparative referitoare la spații și perioade istorice 5.6. Investigarea unui fapt istoric	Războiul de 30 de ani și diplomația europeană Probleme de atins: rațiunea de stat și echilibrul european	2.6 Identificarea unor posibile teme de cercetare a unui context istoric 2.7 Utilizarea surselor de istorie orală 2.8 Identificarea aspectelor trecutului ce pot contribui la înțelegerea prezentului 5.4 Realizarea de analize comparative și sinteze referitoare la spații și perioade istorice	internaționale interbelice, al doilea război mondial, Holocaustul, România și cele două războaie mondiale <ul style="list-style-type: none"> • Relațiile internaționale postbelice Probleme de atins: organizații internaționale, războiul rece, prăbușirea comunismului în Europa • România și integrarea euroatlantică Probleme de atins: UE – parteneriat și integrare, NATO

Notă: Competențele specifice marcate cu **bold** reprezintă curriculum diferențiat. Conținuturile se studiază în ordine cronologică
 Conținuturile marcate cu **mov** se studiază în semestrul II clasa a IX-a și se continuă cronologic în clasa a X-a semestru I. Aici profesorul trebuie să fie atent în verificarea dobândirii competențelor specifice prin activități de învățare.

Tabelul de mai jos conține progresia competențelor generale și specifice clasa a IX-a și clasa a X-a (inclusiv conținuturile asociate) și observații referitoare la acestea din perspectiva posibilelor intervenții remediale:

Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Observații
1. Utilizarea vocabularului și a informației în comunicarea orală sau scrisă		
1.1. Folosirea limbajului adecvat în cadrul unei prezentări orale sau scrise	1.1. Exprimarea unei opinii în limbajul adecvat istoriei	<p>Toate competențele specifice din programa pentru clasa a IX-a (derivate din competența generală 1) reprezintă achiziții care stau la baza dezvoltării competențelor specifice din clasa a X-a, aspect ce va fi luat în considerare în planificarea pentru clasa a X-a. Achizițiile din acest domeniu (termeni specifici diferitelor etape din dezvoltarea societății) vor fi dobândite prin activități de învățare de tipul <i>ascultarea activă, exprimarea opiniei, conversație, dezbateri, prezentarea orală a rezumatului unui text istoric</i></p> <p>Conținuturile asociate sunt actualizări ale achizițiilor din clasele anterioare, un element de noutate fiind faptul că programa clasei a IX-a prevede competențe specifice suplimentare pentru elevii care studiază istoria în curriculum diferențiat (marcate în textul programei), pentru a permite acestora un început de specializare. Progresia competențelor specifice face posibilă intervenția de tip remedial</p> <p>Exemple sunt temele din clasa a IX-a semestrul II:</p> <p>Civilizația medievală</p> <p>Umanismul. Renașterea artistică</p> <p>Reforma religioasă și urmările sale</p> <p>Statul medieval</p> <p>Absolutismul</p> <p>Islamul și Europa</p> <p>Țările Române și statele vecine în evul mediu</p> <p>Expansiunea europeană</p> <p>Războiul de 30 de ani și diplomația europeană</p>
1.2. Evidențierea relației cauză – efect într-o succesiune de evenimente sau procese istorice	Formularea de argumente referitoare la un subiect istoric	
1.3. Formularea de opinii și argumente referitoare la un subiect istoric.	1.3. Exprimarea de judecăți de valoare utilizând limbajul specific istoriei	

Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Observații
2. Dezvoltarea comportamentului civic prin exersarea deprinderilor sociale		
2.1. Recunoașterea unui context economic, social, politic, cultural, istoric	2.1 Recunoașterea și acceptarea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice	<p>Competența generală 2 se bazează pe competența generală 2 dobândită în clasa a IX-a.</p> <p>Competențele 2.1, 2.2 și 2.3 din clasa a IX -a reprezintă o achiziție care stă la baza dezvoltării competenței 2.1, 2.2, 2.3 din clasa a X-a, aspect ce va fi luat în considerare în planificarea pentru clasa a X-a.</p> <p>Există câteva conținuturi a căror parcurgere este necesară pentru dezvoltarea competențelor 2.1, 2.2 și 2.3.</p> <p>Progresia competențelor specifice face posibilă intervenția de tip remedial.</p> <p>Exemple sunt temele din clasa a IX-a semestrul II: <u>Islamul și Europa</u> <u>Țările Române și statele vecine în evul mediu</u> <u>Expansiunea europeană</u> <u>Războiul de 30 de ani și diplomația europeană</u></p>
2.2. Extragerea informației esențiale dintr-un mesaj	2.2 Alcătuirea planului unei investigații, a unui proiect personal sau de grup utilizând resurse diverse	
2.3. Recunoașterea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice utilizând surse istorice diverse	2.3 Analizarea factorilor politici, sociali, economici, culturali care alcătuiesc imaginea unei societăți	
2.4. Analiza critică a acțiunii personalităților și grupurilor umane în diverse contexte	2.4 Recunoașterea continuității, schimbării și a cauzalității în evoluția socială	
2.5. Analiza critică a acțiunii personalităților și grupurilor umane în diverse contexte	2.5 Examinarea consecințelor directe și indirecte ale acțiunii umane	
2.6. Utilizarea cunoștințelor și resurselor individuale în realizarea de investigații, de proiecte personale și de grup	2.6 Identificarea unor posibile teme de cercetare a unui context istoric	<p>Aceste competențe 2.6,2.7,2.8 se pot urmări la clasele cu profil umanist unde numărul de ore permite dobândirea de competențe specifice noi.</p>
	2.7 Utilizarea surselor de istorie orală	
	2.8 Identificarea aspectelor trecutului ce pot contribui la înțelegerea prezentului	

Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Observații
3. Formarea imaginii pozitive despre sine și despre ceilalți		
3.1. Recunoașterea asemănărilor și diferențelor dintre sine și celălalt, dintre persoane, dintre grupuri	3.1 Recunoașterea și acceptarea interculturalității	Competența generală 3 se bazează pe competența generală 3 dobândită în clasa a IX-a Progresia competențelor specifice face posibilă intervenția de tip remedial. Aceleași conținuturi menționate anterior sunt necesare pentru dezvoltarea competențelor 3.1, 3.2 Competența 3.3 de dezvoltă doar la clasele cu curriculum diferențiat (marcate în textul programei), pentru a permite acestora un început de specializare.
3.2. Utilizarea dialogului intercultural	3.2 Adecvarea comportamentului la contexte și situații istorice	
3.3. Autoevaluarea raportată la valorile grupului		
4. Sensibilitatea față de valorile estetice ale culturii		
4.1. Exprimarea unei opinii față de o operă culturală în cadrul unei dezbateri	4.1 Exprimarea unei opinii față de o operă culturală în cadrul unei dezbateri	Competența 4 se bazează pe achizițiile din ciclul inferior al liceului, reprezentând de fapt competența generală 4 din programa pentru clasa a IX-a Progresia competențelor specifice face posibilă intervenția de tip remedial. Un astfel de exemplu sunt temele din clasa a IX a semestrul II: Islamul și Europa Țările Române și statele vecine în evul mediu Expansiunea europeană Războiul de 30 de ani și diplomația europeană
4.2. Aprecierea valorilor trecutului prin raportarea la actualitate	4.2 Aprecierea valorilor trecutului prin raportarea la actualitate	
	4.3 Formarea unor reprezentări culturale despre spații și epoci istorice diferite	
5.Utilizarea surselor istorice a metodelor și tehnicilor adecvate istoriei pentru rezolvarea de probleme		
5.1. Înțelegerea mesajului surselor istorice arheologice, scrise, vizuale și de istorie orală	5.1 Construirea de afirmații pe baza surselor și formularea de concluzii relative la sursele istorice	Competența 5 se bazează pe achizițiile din clasa a IXa. Competențele 5.1,5.4,5.6. de dezvoltă doar curriculum diferențiat (marcate în textul programei), pentru a permite acestora un început de specializare
5.2. Construirea de afirmații pe baza surselor istorice și formularea de concluzii relative la sursele istorice	5.2 Încadrarea unui eveniment sau a unei serii de evenimente într-un context cronologic	

Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Observații
5.3 Utilizarea adecvată a coordonatelor temporale și spațiale relative la un subiect istoric	5.3. Plasarea evenimentelor și proceselor istorice într-un context istoric mai larg românesc, european sau universal	Progresia competențelor specifice face posibilă intervenția de tip remedial. Un astfel de exemplu sunt temele din clasa a IX-a semestrul II:
5.4. Realizarea de analize comparative referitoare la spații și perioade istorice	5.4 Realizarea de analize comparative și sinteze referitoare la spații și perioade istorice	Islamul și Europa
5.5. Construirea de sinteze tematice	5.5 Realizarea unei investigații asupra unui subiect de istorie locală	Tările Române și statele vecine în evul mediu
5.6. Investigarea unui fapt istoric	-	Expansiunea europeană
		Războiul de 30 de ani și diplomația europeană

RECOMANDĂRI

În planificarea școlară pentru clasa a X-a (anul școlar 2020 – 2021) se poate interveni astfel:

- **Includerea unor antrenamente referitoare la utilizarea surselor istorice în cât mai multe unități de învățare care vizează** cu precădere competențele specifice **2.6,3,3,5.6** din programa clasei a IX_a
- Proiectarea unei unități de învățare referitoare la reperele cronologice și reprezentarea spațiilor istorice la începutul planificării, astfel ca elevii să își reactiveze învățăturile referitoare la aceste reprezentări istorice. Poate avea titlul *Reprezentări ale spațiului istoric românesc și european în diferite epoci istorice.*

Secțiunea2. Curriculum aplicat. Evaluarea inițială a elevilor

TEST ÎNIȚIAL

Clasa a X-a

Timpul de lucru: 45 de minute

Se acordă 10 puncte din oficiu

Subiectul I

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. *"Renașterea-epocă în istoria Europei, care cuprinde, în linii generale, secolele XIV-XVI, perioada de tranziție de la societatea medievală la cea modernă. Renașterea a început în Italia, unde au apărut mai întâi germeii relațiilor capitaliste, dar a fost un fenomen general european, care s-a dezvoltat, mai curând sau mai târziu, în cadrul societății medievale, cunoscând deosebiri de la o țară la alta, în funcție de etapa istorică și de situația specifică, de tradiție*

etc. Renașterea i-a opus o concepție nouă, optimistă, despre lume, pătrunsă de încrederea în om și în natură, de idealul unei fericiri terestre. Învățații Renașterii au făcut elogiul culturii, al studiilor umaniste ca mijloc de înnobilitare și de desăvârșire a omului, au formulat idealul unei dezvoltări multilaterale a personalității, a omului universal, întruchipat în figura unor titani ai creației și ai acțiunii, ca Leonardo da Vinci, Michelangelo sau Dürer. Renașterea a promovat spiritul critic, așezând rațiunea mai presus de credință și de tradiție. Ea a pus bazele științelor moderne ale naturii, a inițiat istoriografia modernă, întemeiată pe o concepție laică și pe studiul critic al izvoarelor, a asigurat triumful limbilor „vulgare” în literatură” (sursa: <http://istoriiregasite.wordpress.com/2013/02/23/renasterea-istoria-unei-epoci/>)

B. „Așadar, ținta unui curtean desăvârșit...socot că trebuie să fie aceea de a-și câștiga, prin mijlocirea însușirilor cu care a fost înzestrat...în așa măsură bunăvoința prințului pe care-l va sluji, încât să poată întotdeauna să-i spună adevărul în legătură cu acele lucruri pe care se cuvine să le cunoască, fără teamă și primejdie că nu-i va fi pe plac...Și astfel, având curteanul în suflet acea bunătate împreună cu agerimea minții și felul lui de a fi plăcut, cu înțelepciunea și cunoașterea literelor și a altor lucruri, va ști în orice împrejurare să-l facă pe principe să înțeleagă câtă cinste și cât folos pot să-i aducă lui și alor săi dreptatea, dărnicia, mărimumia, blândețea și alte virtuți care-i stau bine unui prinț.” (Baldessar Castiglione, *Curteanul*)

1. Precizați, pe baza sursei A, secolele la care se referă sursa dată	5 puncte
2. Precizați, din sursa A, o cauză a apariției Renașterii în Italia	7 puncte
3. Transcrieți, din sursa A, două informații care prezintă concepția despre lume a Renașterii pentru a evidenția modificarea intervenită în schimbarea modului de gândire din societate	10 puncte
4. Menționați, din sursa B, două informații care susțin afirmația conform căreia ținuta unui curtean trebuie să fie una desăvârșită	10 puncte
5. Formulați, pe baza sursei B, o opinie referitoare la calitățile pe care trebuie să le aibă un curtean	8 puncte

Subiectul al II-lea

Analizați, în aproximativ o pagină, evoluția politică a monarhiei din Europa în perioada sec. XV - XVII, , având în vedere:

- menționarea a două asemănări dintre factorii care au influențat evoluția politică a **monarhiei europene** în sec. XV - XVI
- menționarea a două modificări intervenite în viața **monarhiei europene** în sec. XV – XVI și a câte unei consecințe a fiecăreia dintre aceste modificări;
- formularea unei opinii referitoare la evoluția politică a **monarhiei europene**, în secolul al XVII-lea și argumentarea acestei opinii printr-un fapt istoric.

Notă! Se punctează elaborarea argumentării prin prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.

Barem de evaluare și de notare

Subiectul I

1. Precizarea secolelor la care se referă sursa A	5 puncte
2. Precizarea, din sursa A, a cauzei care a dus la apariția Renașterii în Italia	7 puncte
3. Transcrierea, din sursa A, a oricăror două informații care prezintă concepția despre lume a Renașterii cu evidențierea modificării intervenită în schimbarea modului de gândire din societate. <ul style="list-style-type: none"> - 5 puncte pentru transcrierea, din sursa A, a oricăror două informații referitoare la concepția despre lume a Renașterii fără ca aceste informații să evidențieze modificarea intervenită în schimbarea modului de gândire din societate - 2 puncte pentru transcrierea, din sursa dată, a oricărei informații referitoare la politica concepția despre lume a Renașterii 	10 puncte
4. câte 5 puncte pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin afirmația conform ținuta unui curtean trebuie să fie una desăvârșită	5px2 = 10 puncte
5. Formularea, pe baza sursei B, a oricărei opinii referitoare la calitățile pe care trebuie să le aibă un curtean	8 puncte

Subiectul al II-lea

Menționarea oricăror două asemănări dintre factorii care au influențat evoluția politică a monarhiei europene în sec. XVI – XVII	5px2 = 10 puncte
Menționarea oricăror două modificări intervenite în viața politică a monarhiei europene în sec. XVI - XVII și a oricărei consecințe a fiecăreia dintre aceste modificări	5px4 = 20 puncte
Formularea oricărei opinii referitoare la evoluția politică a monarhiei europene, secolului al XVII-lea	10 puncte
Argumentarea opiniei formulate prin prezentarea oricărui fapt istoric care susține opinia și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia	10 puncte
5 puncte pentru prezentarea oricărui fapt istoric corelat opiniei formulate, fără a se elabora o argumentare	

Nr. item	C.S.
SI. 1	2.2
SI. 2	1.2
SI. 3	2.2

SI. 4	1.1
SI. 5	1.1
SII REPER1	2.1.
SII REPER2	2.1
SII REPER3	1.1 5.5

- 1.1. Folosirea limbajului adecvat în cadrul unei prezentări orale sau scrise
- 1.2. Evidențierea relației cauză – efect într-o succesiune de evenimente sau procese istorice
- 2.1. Recunoașterea unui context economic, social, politic, cultural, istoric
- 2.2. Extragerea informației esențiale dintr-un mesaj
- 5.5. Construirea de sinteze tematice

Secțiunea 3. Activități de învățare pentru remediere și recuperare, organizate tradițional sau digital

Rezultatele la evaluare vor oferi profesorului ocazia de a dezvolta activități de învățare care să îmbunătățească performanțele elevilor astfel ca ei să nu fie puși în dificultate în demersul de dezvoltare a competențelor specifice din clasa a X-a.

Exemplul 1

Competențe specifice - Clasa a IX-a	<p>Folosirea limbajului adecvat în cadrul unei prezentări orale sau scrise</p> <p>1.2. Evidențierea relației cauză – efect într-o succesiune de evenimente sau procese istorice</p> <p>3.2. Utilizarea dialogului intercultural</p> <p>Nivel minimal: înțelegerea unor termeni/concepte istorice și respectarea regulilor stabilite la nivelul grupului de învățare</p> <p>Nivelul mediu: utilizarea corectă a unor termeni/concepte istorice și acceptarea diversității în vederea înțelegerii diferitelor culturi și comunități umane.</p> <p>Nivel de înaltă performanță: formularea unui punct de vedere care contribuie la crearea unui discurs comun și la formarea unui sistem de valori care facilitează dezvoltarea capacității elevului de a relaționa pozitiv cu ceilalți.</p>
Conținut	<ul style="list-style-type: none"> Unitatea de învățare: Statul și politica

	<ul style="list-style-type: none"> Lecția: Absolutismul monarhic 	
Activitate de învățare	A1. Antrenament pentru consolidarea competenței specifice (adresată elevilor care s-au încadrat în nivelul mediu de performanță) Metoda: pălăriilor gânditoare și metoda analitică	
	Organizare: Etapa asincronă	<p>Într-o primă etapă:</p> <ul style="list-style-type: none"> Elevii primesc următoarea cerință și sursele istorice necesare pe google classroom <p>Analizează sursele date:</p> <p>A. <i>“Singura cale de a întemeia o putere comună, care să fie în stare să-i apere pe oameni de invazia străinilor și de răul pe care și-l pot face unii altora...este de a încredința toată puterea și forța unui singur om, sau unei adunări de oameni, care și-ar putea reduce toate voințele , prin majoritatea voturilor, la una singură...Căci, prin această autoritate atribuită lui [suveranului] de către fiecare particular în stat, el are posibilitatea de a întrebuița o putere atât de mare , încât, prin teroare, este în stare să îndrepte voința tuturor spre pace înlăuntrul statului și spre ajutor reciproc împotriva dușmanului din afară.”</i> (Thomas Hobbes, <i>Leviathan</i>)</p> <p>B. <i>“Instaurarea monarhiilor absolutiste a fost urmarea unei îndelungate evoluții social-politice. Ea a început o dată cu centralizarea statală și s-a încheiat în secolele XVI-XVII.Absolutismul monarhic s-a consolidat acolo unde au acționat anumiți factori: încheierea centralizării statale și a unificării teritoriale au fost considerate succese ale monarhiei, deoarece ea a condus atât lupta pentru restrângerea imunității feudale, cât și pe cea de eliberare; declinul nobilimii din punct de vedere economic, social-politic și militar, ca urmare a lichidării anarhiei feudale și a războaielor civile sau religioase; ascensiunea orășenimii și a burgheziei a favorizat absolutismul; reforma religioasă (atât catolicii, cât și reformații au căutat să-și asigure sprijinul monarhiei în cadrul disputelor și războaielor religioase); întărirea noii nobilimi, ridicată din rândul celor îmbogățiți, a oferit regalității un prețios ajutor, furnizând juriști care au elaborat teoria monarhiei de drept divin, precum și colaboratori eficienți prin aparatul birocratic.”</i> (E.Palade, L.Burlec, E.Coza, <i>Monarhia absolutistă în Europa</i>)</p> <p>Pălăria albă:</p> <p>Identifică evenimentul/ faptele istorice, la care fac referire textele date.</p> <p>Analizează obiectiv informațiile selectate factorii care au favorizat consolidarea monarhiei absolute.</p>
	Etapa sincronă	<ul style="list-style-type: none"> Elevii citesc ceea ce au redactat, într-o întâlnire pe zoom sau față în față, iar profesorul facilitează discuția. Elevii sunt împărțiți în perechi și pe baza surselor istorice primite anterior au ocazia să răspundă la alte două cerințe.

		<ul style="list-style-type: none"> Profesorul le împarte elevilor cerințele în funcție de nivelul atins la sarcinile de evaluare proiectate pentru evaluarea gradului de formare al competențelor aferente clasei a X-a. <p>Activitatea de învățare a fost structurată pe trei niveluri de competență, după cum urmează: Nivel minim: Pălăria albă, Pălăria verde Nivel mediu: Pălăria roșie, Pălăria verde Nivel de performanță: Pălăria neagră, Pălăria galbenă, Pălăria verde</p> <p>Cerințe: Pălăria roșie: Imaginează-ți că ești englez sau român, în anul sec. XVI. Ce emoții, stări, sentimente îți trezesc textele date? Pălăria neagră: Menționează obstacolele apărute în momentul schimbărilor precizate în surse. Pălăria galbenă: Imaginează-ți că ești monarh în sec. XVI. Ce lecții ai învățat din evenimentele petrecute în perioada anterioară? Pălăria verde: La ce te ajută în viața de zi cu zi ceea ce ai învățat astăzi la ora de istorie? În ce contexte poți să aplici cele învățate?</p> <ul style="list-style-type: none"> Elevii răspund la cerințele primite (aceștia fie sunt împărțiți în camere pe zoom- breakout rooms, fie lucrează cu un coleg) Elevii prezintă răspunsurile elaborate în fața colegilor. Profesorul facilitează o discuție pentru identificarea unui punct de vedere comun întrucât mai mulți elevi au primit aceeași cerință iar opiniile lor pot fi divergente.
	Etapa de extindere	Elevii primesc o temă la alegere din următoarele propuneri: realizarea unui colaj pe tema dată, realizarea unui interviu cu o personalitate istorică din perioada avută în vedere, realizarea unui benzi desenate pe tema dată, realizarea unui scurt video în care să prezinte principalele idei din tema dată și utilitatea acestora în viața de zi cu zi.
	A.2 Antrenament pentru formarea competenței specifice (adresată elevilor care s-au încadrat în nivelul minim de performanță)	
	Fișă de lucru: Citind textele, am înțeles că <hr/>	

	<hr/> <p>Despre agresiunea statelor totalitare știu deja</p> <hr/> <hr/>
	<p>Despre această temă aș vrea să mai știu</p> <hr/> <hr/>

Exemplul 2. Activitate care susține dezvoltarea competențelor digitale

Competența specifică	2.3. Recunoașterea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice utilizând surse istorice diverse prin utilizarea resurselor multimedia; construirea unor mesaje publice pe o temă dată, realizarea unor studii de caz plecând de la informațiile oferite de multimedia, folosirea motoarelor de căutare pentru a realiza un portofoliu de imagini, filme, fotografii, referitoare la teme specifice istoriei recente
Conținuturi	<p>Activitatea ar putea fi integrată la:</p> <p>Domeniul 1: Organizarea statelor moderne , continut: Revoluția glorioasă, Constituirea S.UA, Revoluția franceză</p> <p>Domeniul 2: Țările Române și problema orientală; continut secolul fanariot, războaie ruso-austro-turce, anul 1821, Regulamentul organic</p> <p>Domeniul 3: State naționale și multinaționale în a doua jumătate a secolului XIX; <u>conținut</u>: România, Germania, Austro-Ungaria</p>
Activitatea de învățare	<p>Pornind de la dezbateri, texte și imagini, elevii primesc sarcina de a-și imagina postere/afișe (asemeni celor de promovare sau publicitare), puse în contextul vremii, prin care să promoveze schimbările produse în societatea europeană a sec. XVIII - XIX</p> <p>Exemple:</p> <ul style="list-style-type: none"> • harti politice ale Europei sec. XVIII - XIX, literatura dec. XVII, revoluția industrială de la sf. sec. XVIII etc. • timp de realizare: 1 săptămână • posterul publicitar poate fi realizat pe coli A4 sau A3, individual sau în echipe de 2 persoane. • poate fi prin mijloace clasice (creioane colorate, creion, carioci sau orice combinație o consideră elevii necesară) sau în format electronic (programe de grafică, paint, etc) • pot conține mesaje scrise (în română, engleză) care să fie puse în contextul temporal . • în cadrul orei stabilite, lucrările sunt expuse sub forma unei expoziții și fiecare elev/echipă își prezintă posterul și mesajul aferent.

	<ul style="list-style-type: none"> elevii votează cele mai reușite postere.
Observații, rezultate așteptate	<ul style="list-style-type: none"> Elevii trebuie să facă legătura între progresele mentale, tehnice și invențiile din secolul al XVIII-lea și felul cum arată lumea secolului al XIX-lea. Se poate observa cum omenirea este într-un continuu proces de schimbare, de transformare; tehnologia și au propulsat către progres și către schimbarea modului de viață al oamenilor. Activitatea este flexibilă putând fi propusă/planificată în cadrul mai multor unități de învățare- mai ales că istoria secolului XX (predată în clasa a X-a) este influențată de dezvoltarea tehnologiilor. Este încurajată imaginația elevilor și combină cunoștințele de istorie cu talentul în domeniul graficii/desenului Elevii pot solicita consiliere din parte profesorului de educație plastică și/sau educație tehnologică
Evaluarea activității	Observarea sistematică Acordarea de note pe baza prezentărilor făcute posterelor
Tipul de activitate (online, face to face sau mixt)	La clasă Online Mixt

Istorie

clasa a XI-a

Secțiunea 1. Curriculumul scris

Contextul curricular

Analiza programelor școlare pentru două clase consecutive (clasele a X-a și a XI-a), a manualelor pentru cele două clase și a planificărilor calendaristice pentru a identifica acele Competențe Specifice care s-au dezvoltat mai puțin în contextul închiderii școlilor. Această diagnoză reprezintă punctul de plecare pentru proiectarea evaluării inițiale.

Analiza programei școlare și a planificărilor calendaristice pentru anul școlar 2019 – 2020, clasa a X-a (disciplina istorie), a relevat că exersarea/formarea/dezvoltarea Competențelor Specifice: 1.1, 2.1, 2.4, 2.7, 2.8, 3.1, 4.3, 5.1, 5.3, asociate în programa școlară unor conținuturi ce urmau a fi studiate în perioada suspendării cursurilor, este imperios necesară din perspectiva cunoașterii de tip integrativ, critic și autoreflexiv, în conformitate cu sugestiile metodologice.

Astfel că, „învățarea istoriei prin cercetare”, utilizată în contexte non-formale de educație și integrarea noilor tehnologii informatice în procesul de predare-învățare (inclusiv Internetul) devine esențială în condițiile multiplicării surselor de informare și de comunicare și ale noului context educațional.

Progresia competențelor specifice face posibilă intervenția de tip remedial, în condițiile în care anumite conținuturi recomandate de programa școlară de clasa a X-a urmează să fie studiate, din perspectivă diferită și într-un nou context educațional, și în clasa a XI-a, iar Competențele Specifice exersate prin studierea acestor conținuturi sunt compentare, asigură un demers didactic bazat pe învățarea prin descoperire, analiza surselor istorice, exersarea gândirii critice, utilizarea investigației etc.

Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Observații
1.Utilizarea vocabularului și a informației în comunicarea orală sau scrisă /Utilizarea eficientă a comunicării și a limbajului de specialitate		
1.1 Exprimarea unei opinii în limbajul adecvat istoriei.	1.1 Formularea în scris și oral, a unor opinii referitoare la o temă de istorie.	
	Formularea în scris a unui punct de vedere referitor la o temă de istorie. Inițierea unei dezbateri pe o temă de istorie. Utilizarea unui limbaj adecvat prin surprinderea relației dintre epoca istorică și (caracteristicile sale) și terminologia potrivită pentru prezentarea acesteia. Exercițiul se pretează la o activitate frontală. Identificarea conținutului unei noțiuni într-un context și recunoașterea unui concept într-o definiție. Exercițiul se pretează unei activități de grup/pe echipe sau individuale. Pot fi utilizate jocuri. Utilizarea noțiunilor potrivite demonstrează înțelegerea mesajului, cunoașterea sensului conceptelor, exercițiul formelor gramaticale corecte.	
2. Utilizarea surselor istorice, a metodelor și tehnicilor adecvate istoriei pentru rezolvarea de probleme/Aplicarea metodelor adecvate în abordarea surselor istorice		
2.1 Recunoașterea și acceptarea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice. 2.7 Utilizarea surselor de istorie orală 5.1 Construirea de afirmații pe baza surselor și formularea de concluzii referitoare la sursele istorice	3.1 Selectarea și comentarea surselor istorice pentru a susține/combate un punct de vedere 3.3 Descoperirea în sursele de informare a perspectivelor diferite asupra evenimentelor și proceselor istorice. 4.2 Folosirea mijloacelor și a tehnologiilor de informare și comunicare pentru investigarea unui eveniment sau a unui proces istoric Utilizarea metodei învățarea prin descoperire permite plasarea elevilor în ipostaza de subiect al cunoașterii științifice, de contact direct, printr-o activitate proprie, independentă, cu evenimentele și procesele istorice.	

3. Dezvoltarea comportamentului civic prin exersarea deprinderilor sociale/Exersarea demersurilor și acțiunilor civice democratice

2.4 Recunoașterea continuității, schimbării și a cauzalității în evoluția socială.
2.8 Identificarea aspectelor trecutului ce pot contribui la înțelegerea prezentului

2.2 Cunoașterea și asumarea valorilor cetățeniei democratice
2.3 Folosirea strategiilor de negociere și cooperare civică
3.3 Compararea unor opinii și argumente referitoare la o temă de istorie.
Pentru dezvoltarea acestor competențe, elevii pot fi implicați în realizarea unui proiect folosind informațiile din sursele bibliografice indicate de profesor, dar și prin valorificarea altor resurse. Elevii pot fi stimulați/încurajați să obțină informații din medii non-formale, prin diverse modalități, cum ar fi istoria orală sau presa.
Pe baza analizelor de presă efectuate, elevii pot primi sarcina de a realiza diferite produse: documentare foto, postere, pliante, prezentări power-point etc. Produsele realizate de elevi vor fi valorificate prin organizarea unei sesiuni de prezentare în fața clasei sau prin realizarea unei expoziții în sala de clasă.
Analiza presei este un foarte util exercițiu de gândire critică deoarece permite elevilor să facă diferența între informațiile reale și opiniile în legătură cu acestea, să observe diferența între explicații, descrieri și concluzii, să precizeze poziția autorului în raport cu subiectul tratat, să evalueze valoare de sursă documentară istorică a articolului, reportajului, comentariului etc.

4. Formarea imaginii pozitive despre sine și despre ceilalți/Folosirea resurselor care susțin învățarea permanentă

3.1 Recunoașterea și acceptarea interculturalității
4.2 Aprecierea valorilor trecutului prin raportarea la actualitate
4.3 Formularea unor reprezentări culturale despre spații și epoci istorice diferite

3.4 Analiza diversității sociale, culturale și de civilizație în istorie pornind de la sursele istorice
Utilizarea metodei investigației pentru dezvoltarea competențelor de analiză a diversității de modele economice, sociale, culturale și de civilizație pornind de la sursele istorice permite încurajarea elevilor să promoveze o atitudine de respect față de diferitele sisteme axiologice ale lumii contemporane și să acționeze în spiritul adevărului, frumosului, toleranței, respectului pentru diversitatea socială, culturală și de opinii.

Unitățile de conținut prevăzute de programa de **clasa a X-a**, care nu au putut fi studiate din cauza suspendării cursurilor sunt:

1. Oamenii, societatea și lumea ideilor

➤ Lumea postbelică

Probleme de atins: reconstrucția economică, revoluția tehnico-științifică, drepturile omului, minoritățile, rolul societății civile.

➤ Societatea la începutul mileniului III

Probleme de atins: globalizare, terorism, viața cotidiană.

2. Religia și viața religioasă

➤ Religia în lumea contemporană

Probleme de atins: creștinismul, islamul, budismul, alte religii, ecumenismul religios, dialogul între religii, libertate religioasă și prozelitism.

3. Relațiile internaționale

➤ Relațiile internaționale postbelice

Probleme de atins: organizații internaționale, războiul rece, prăbușirea comunismului în Europa.

➤ România și integrarea euroatlantică

Probleme de atins: UE – parteneriat și integrare, NATO.

Activitățile remediale destinate formării/dezvoltării și exersării Competențelor Specifice prevăzute de programa școlară prin studierea propriu-zisă a acestor conținuturi, se vor realiza în clasa a XI-a, în conformitate cu programa școlară care prezintă avantajul unei noi abordări a conținuturilor corespunzătoare analizei istorice a perioadei postbelice. În acest mod se pot subsuma unui demers remedial din perspectiva consolidării competențelor specifice.

Unitățile de conținut corespunzătoare analizei perioadei postbelice, prevăzute de programa școlară pentru **clasa a XI-a**, sunt:

1. Oamenii, societatea și lumea ideilor

➤ Economie și societate în lumea postbelică

Probleme de atins: Ocupații și statute profesionale. Viață publică și viață privată. Migrații în lumea contemporană. Curente și idei economice: economii dirijate și economii liberale. Economie rurală și urbană în România.

➤ Știința și societatea

Probleme de atins: Impactul tehnologiei asupra vieții cotidiene și a mediului. Noile tehnologii și timpul liber. Contribuții românești la dezvoltarea științei și tehnicii.

2. Religia și viața religioasă

➤ Religia în lumea contemporană

Probleme de atins: Fundamentalismul. Arhitectura religioasă. Pelerinajul. Diversitatea religioasă în România.

3. Relațiile internaționale

➤ Cooperare și conflict

Probleme de atins: Instituții, mecanisme și politici de rezolvare a conflictelor în lumea contemporană.

➤ România și conflictele regionale în secolul XX.

Recomandări

- Pentru dezvoltarea acestor Competențe Specifice se pleacă de la premisa potrivit căreia un fapt sau un proces istoric este perceput și reflectat diferit de la o epocă la alta sau chiar în interiorul aceleiași epoci. Același eveniment istoric poate fi interpretat diferit de istorici, martori ai evenimentului, ziariști, de decidenți politici etc.
- În aceste condiții, pentru ca elevii să-și formeze o imagine cât mai completă asupra complexității evenimentelor/proceselor istorice din lumea postbelică este recomandabil ca în activitățile didactice să fie utilizată multiperspectivitatea, „o strategie pentru a înțelege” în care, pentru a avea propria înțelegere/imagine asupra unui fapt sau proces istoric prin metoda multiperspectivității, pot fi utilizate surse istorice care definesc și prezintă evenimentele/faptele corespunzătoare lumii postbelice din diverse perspective: cea a istoricilor, cea a participanților direcți la evenimente, cea a decidenților politici, cea a martorilor la evenimente (istorie orală), cea a ziariștilor etc.
- Prin formarea și consolidarea noțiunilor, se asigură elementele necesare de înțelegere a proceselor și fenomenelor istorice petrecute în lumea postbelică, se asigură rigoarea în gândire, reprezentarea corectă a unor fapte, identificarea și explicare unor constante și schimbări ale lumii contemporane.
- Integrarea cunoștințelor obținute în medii non-formale de învățare în analiza fenomenelor istorice studiate asigură un flux continuu al competențelor de a selecta/utiliza informații relevante și pertinente din sursele istorice în raport cu diferite scopuri de învățare, cercetare, documentare și procesare, elaborare de noi produse, valorificarea critică a experiențelor istorice/ a modelului oferit de acțiunea personalităților/grupurilor din istoria contemporană în contexte variate.
- Astfel că, termeni precum *democrație, revoluție, lovitură de stat, europenizare, globalizare, integrare, terorism, ecumenism, migrație* etc.
- Un eveniment/fenomen/proces istoric poate fi analizat luând în calcul o multitudine de puncte de vedere.

Secțiunea 2. Curriculum aplicat. Evaluarea inițială a elevilor

Realizarea unei *evaluări inițiale*, pe baza unor sarcini variate care să vizeze competențele stipulate în programa clasei anterioare. Evaluarea se va realiza prin aplicarea unor metode/instrumente de evaluare tradiționale (scrise, orale) sau alternative.

TEST INIȚIAL**Clasa a XI-a**

Timpul de lucru: 45 de minute

Se acordă 10 puncte din oficiu

Subiectul I

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Odată cu trecerea timpului, în alianța României cu Tripla Alianță au apărut numeroase fisuri. [...] Războaiele balcanice au constituit testul cel mai sever al alianței României cu Austro-Ungaria. Victoria rapidă și decisivă a Bulgariei asupra Turciei în Primul Război Balcanic din 1912 a stârnit profundă îngrijorare la București pentru că amenința să tulbure echilibrul de putere din zonă. [...] Când, în vara anului 1913, Bulgaria a atacat Serbia și Grecia, ca urmare a disputei aprinse cu privire la teritoriile luate de la Turcia, România a declarat război Bulgariei, în ciuda apelurilor de reținere ale Austro-Ungariei și Germaniei, state membre ale Triplei Alianțe. Al Doilea Război Balcanic a fost scurt și dezastruos pentru Bulgaria și, prin Tratatul de la București din 28 iulie/10 august 1913, Bulgaria a cedat României sudul Dobrogei. În urma războiului, România și-a sporit prestigiul datorită posturii de garant al echilibrului de putere din Balcani și și-a mărit încrederea în forțele proprii. [...] În primăvara anului 1914, apropierea dintre România și Tripla Antantă (Marea Britanie, Franța, Rusia) era un fapt real. [...] Diplomații francezi [...] și-au coordonat politica cu cea a Rusiei care, la îndrumarea ministrului de externe Sazonov, a curtat asiduu România. Vizita țarului la Constanța la 1/14 iunie 1914 a marcat începutul unei noi ere în relațiile dintre cele două țări. Dar prim-ministrul Ionel Brătianu a refuzat să-și angajeze țara în Tripla Antantă. El era dornic să continue apropierea de Rusia, dar nu dorea să amplifice tensiunile cu Austro-Ungaria și respecta puterea militară și economică a Germaniei.” (M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

Precizați secolul la care se referă sursa dată.

5 puncte

Precizați, din sursa dată, o cauză a atitudinii de îngrijorare manifestate de România după Primul Război Balcanic.

7 puncte

Transcrieți, din sursa dată, câte o informație referitoare la politica externă a României din 1912-1913, respectiv din 1914 pentru a evidenția modificarea intervenită în politica statului român.

10 puncte

Menționați, din sursa dată, două informații care susțin afirmația conform căreia Antanta este interesată de colaborarea cu România.

10 puncte

Formulați, pe baza sursei date, o opinie referitoare la consecințele directe ale celui de-al Doilea Război Balcanic pentru România.

8 puncte

Subiectul al II-lea

Analizați, în aproximativ o pagină, evoluția politică a Europei de Est, în perioada postbelică, având în vedere:

- menționarea a două asemănări dintre factorii care au influențat evoluția politică a Europei de Est, în primul deceniu după al Doilea Război Mondial;
- menționarea a două modificări intervenite în viața politică din România, în perioada 1945-1965 și a câte unei consecințe a fiecăreia dintre aceste modificări;
- formularea unei opinii referitoare la evoluția politică a Europei de Est, la sfârșitul secolului al XX-lea și argumentarea acestei opinii printr-un fapt istoric.

Notă! Se punctează elaborarea argumentării prin prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.

Barem de evaluare și de notare

Subiectul I

Precizarea secolului la care se referă sursa dată	5 p
Precizarea, din sursa dată, a cauzei atitudinii de îngrijorare manifestate de România după Primul Război Balcanic	7 p
Transcrierea, din sursa dată, a oricărei informații referitoare la politica externă a României din 1912-1913, respectiv din 1914 pentru a evidenția modificarea intervenită în politica statului român	10 p
Transcrierea, din sursa dată, a oricărei informații referitoare la politica externă a României din 1912-1913, respectiv din 1914 fără ca aceste informații să evidențieze modificarea intervenită în politica statului român	5 p
Transcrierea, din sursa dată, a oricărei informații referitoare la politica externă a României din 1912-1913 sau din 1914	2 p
Câte 5 puncte pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin afirmația conform căreia Antanta este interesată de colaborarea cu România	(5px2=10p)
Formularea, pe baza sursei date , a oricărei opinii referitoare la consecințele directe ale celui de-al Doilea Război Balcanic pentru România	8 p

Subiectul al II-lea

Câte 5 puncte pentru menționarea oricăror două asemănări dintre factorii care au influențat evoluția politică a Europei de Est, în primul deceniu după al Doilea Război Mondial	(5px2=10p)
---	------------

Câte 5 puncte pentru menționarea oricăror două modificări intervenite în viața politică din România, în perioada 1945-1965 și a oricărei consecințe a fiecăreia dintre aceste modificări

(5px4=20p)

Formularea oricărei opinii referitoare la evoluția politică a Europei de Est, la sfârșitul secolului al XX-lea

10 p

Argumentarea opiniei formulate prin prezentarea oricărui fapt istoric care susține opinia și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia

10 p

Prezentarea oricărui fapt istoric corelat opiniei formulate, fără a se elabora o argumentare

5 p

Nr. item	C.S.
SI. 1	5.2
SI. 2	2.4
SI. 3	2.4
SI. 4	1.1
SI. 5	1.1
SII REPER1	2.3
SII REPER2	2.3 2.4
SII REPER3	1.1 1.2

1.1 Exprimarea de opinii în limbajul adecvat istoriei

1.2 Formularea de argumente referitoare la un subiect istoric

2.3 Analizarea factorilor politici, sociali, economici, culturali care alcătuiesc imaginea unei societăți

2.4 Recunoașterea continuității, schimbării și a cauzalității în evoluția socială

2.5 Examinarea consecințelor directe și indirecte ale acțiunii umane

5.2 Încadrarea unui eveniment sau a unei serii de evenimente într-un context cronologic

Secțiunea 3. Activități de învățare pentru remediere și recuperare, organizate tradițional sau digital

Tehnologiile de informare și comunicare fac deja parte integrantă din viața cotidiană a multora, iar dezvoltarea fără precedent a acestora și integrarea lor în diferite sfere ale societății și, cu deosebire în sistemul educațional, reclamă o abordare adecvată a utilizării lor. Tehnologiile de informare și comunicare permit elevilor să aibă acces la arhive virtuale și la surse de documentare originale, precum și la diferite interpretări ale altor surse. Astfel că, profesorii de istorie au rolul și de a ghida elevii în utilizarea corectă a tehnologiilor de informare și comunicare. Ei trebuie să prezinte criterii după care să fie analizată fiabilitatea surselor prezentate de aceste noi tehnologii.

Acest cadru conține patru întrebări fundamentale care trebuie să ghideze în mod constant elevii:

- Ce informații sunt furnizate de aceste tehnologii și care sunt informațiile omise sau disimulate?
- Care sunt contradicțiile evidente în raport cu informațiile prezentate?
- De unde provin informațiile vehiculate în aceste surse de documentare?
- Care sunt intențiile celor care au conceput site-ul sau ale autorilor acestor surse documentare?

Exemple vizând utilizarea instrumentelor digitale:

- pentru învățare (resurse utile, bune practici, componente din curriculumul obligatoriu; continuarea utilizării platformelor de învățare (Google Classroom, Microsoft Teams, Edmodo, Learningapps, Miro etc.);
- pentru feedback (Google Forms, social media ca instrument util pentru reflexivitate și metacogniție);
- comunicare cu și între elevi (utilizarea Whatsapp, Facebook/Messenger, email wrc, aplicații mobile favorite etc.)
- comunicarea colaborativă online (Meet, Skype, Zoom etc.).

➤ **Formularea în scris a unui punct de vedere referitor la o temă de istorie.**

Exemple de activități de învățare:

- Argumentarea, printr-un fapt istoric relevant, a unei afirmații referitoare la o temă de istorie, utilizând conectorii care exprimă cauzalitate și concluzia (*deoarece, pentru că, așadar, ca urmare* etc.) – Exemplu: la domeniul de conținut tematic „Relațiile internaționale”, tema „România și integrarea euroatlantică”, conținutul „UE - parteneriat și integrare” Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia, la sfârșitul secolului al XX-lea principalul proiect de țară al României este integrarea euroatlantică. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.)

➤ **Inițierea unei dezbateri pe o temă de istorie.**

Exemple de activități de învățare:

- Brainstormingul cu schimbare de roluri prin care li se solicită elevilor abordarea problemei din mai multe perspective prin schimbarea rolurilor – Exemplu: la domeniul de conținut tematic „Relațiile internaționale”, tema „Relațiile internaționale postbelice”, conținutul „Războiul Rece”, se inițiază o dezbatere de tipul: Ce ați face în locul S.U.A. pentru a stăvili expansiunea comunismului în Europa de Vest și în restul lumii în perioada postbelică?
- Metoda Philips 6-6 – Exemplu: la domeniul de conținut tematic „Oamenii, societatea și lumea ideilor”, tema „Lumea postbelică”, conținutul „Drepturile omului, minoritățile, rolul societății civile”, se dezbate în grupuri de câte 6 elevi, fiecare având moderatorul și purtătorul său de cuvânt. După ce se dezbate 6 minute problema, purtătorii de cuvânt prezintă soluțiile grupurilor, iar moderatorii sintetizează și aleg soluția optimă.
- **Utilizarea unui limbaj adecvat prin surprinderea relației dintre epoca istorică și (caracteristicile sale) și terminologia potrivită pentru prezentarea acesteia. Exercițiul se pretează la o activitate frontală.**
- **Identificarea conținutului unei noțiuni într-un context și recunoașterea unui concept într-o definiție. Exercițiul se pretează unei activități de grup/pe echipe sau individuale. Pot fi utilizate jocuri.**
- **Utilizarea noțiunilor potrivite demonstrează înțelegerea mesajului, cunoașterea sensului conceptelor, exercițiul formelor gramaticale corecte.**

Exemple de activități de învățare:

- Caută în Index/Dicționar termeni istorici care exprimă evenimente sau procese istorice din lumea contemporană – Exemplu: la domeniul „Oamenii, societatea și lumea ideilor”, tema: „Societatea la începutul mileniului III”, conținutul „globalizare, terorism, viața cotidiană”, se solicită elevilor să utilizeze Internetul având drept motor de căutare termenii: *globalizare*, *terorism* și să alcătuiască o listă cu zece termeni/concepte/noțiuni asociate acestor fenomene, iar apoi să acceseze DEXonline pentru identificarea sensurilor acestor concepte. Cu fiecare dintre acestea elevii vor formula câte două enunțuri sau vor alcătui un rebus.
- Exemplu: la domeniul „Oamenii, societatea și lumea ideilor”, tema: „Societatea la începutul mileniului III”, conținutul „globalizare, terorism, viața cotidiană” li se solicită elevilor să identifice în sursa de mai jos minimum trei concepte istorice care se referă la istoria contemporană: *Fenomenul cel mai vizibil din zilele noastre este cel al **globalizării**. Avem de-a face cu o **mondializare** a bursei de mărfuri, a capitalului, a comerțului, a circulației informației și chiar a **terorismului**. Amenințările asupra mediului, **încălzirea globală**, creșterea **traficului de droguri** sau de persoane sunt fenomene tot mai prezente în viața cotidiană. **Internetul** reprezintă cel mai rapid mijloc de transmitere a unei mari cantități de informație la mare distanță. Utilizarea lui a devenit o necesitate atât pentru oamenii de știință cât și pentru oamenii obișnuiți care comunică zilnic.*
- **Utilizarea metodei învățarea prin descoperire permite plasarea elevilor în ipostaza de subiect al cunoașterii științifice, de contact direct, printr-o activitate proprie, independentă, cu evenimentele și procesele istorice.**

Exemple de activități de învățare

- Învățarea prin descoperire pornind de la surse furnizate de mijloacele de informare on-line cum sunt: site-urile oficiale ale instituțiilor, bibliotecile virtuale, filme documentare, care oferă atât suport informational, imagine, sunet, culoare etc.
  - Pentru dezvoltarea competenței elevii trebuie să fie informați că, pe lângă sursele de istorice de arhivă, în studierea istoriei pot fi utilizate și alte tipuri de surse: presa, internetul, filmul documentar, filmul artistic, memoriile, utilizarea surselor de istorie orală care nuanțează percepția asupra unui eveniment cu propria experiență, cu fapte imaginare, cu interpretări și judecăți personale etc.
  - Exemplu: la domeniul de conținut tematic „Religia și viața religioasă”, tema: „Religia în lumea contemporană”, conținutul: „Creștinismul, islamul, budismul, alte religii, ecumenismul religios, dialogul între religii, libertate religioasă și prozelitism” li se solicită elevilor ca, utilizând internetul, având ca motor de căutare „ecumenismul” să alcătuiască o listă cu personalitățile vieții religioase care s-au implicat în mișcarea ecumenică din ultimele 3 decenii desfășurată în Europa și în România.
  - De asemenea, prin accesarea paginii oficiale a Ministerului Culturii și Cultelor, elevii se pot informa cu privire la cultele religioase reprezentate în România, inițiativele ecumenice și dialogul religios.
- **Pentru dezvoltarea acestor competențe, elevii pot fi implicați în realizarea unui proiect folosind informațiile din surse bibliografice indicate de profesor, dar și prin valorificarea altor resurse. Elevii pot fi stimulați/încurajați să obțină informații din medii non-formale, prin diverse modalități, cum ar fi istoria orală sau presa.**
  - **Pe baza analizelor de presă efectuate, elevii pot primi sarcina de a realiza diferite produse: documentare foto, postere, pliante, prezentări power-point etc. Produsele realizate de elevi vor fi valorificate prin organizarea unei sesiuni de prezentare în fața clasei sau prin realizarea unei expoziții în sala de clasă.**
  - **Analiza presei este un foarte util exercițiu de gândire critică deoarece permite elevilor să facă diferența între informațiile reale și opiniile în legătură cu acestea, să observe diferența între explicații, descrieri și concluzii, să precizeze poziția autorului în raport cu subiectul tratat, să evalueze valoare de sursă documentară istorică a articolului, reportajului, comentariului etc.**

Exemple de activități de învățare:

- Exemplu: - la domeniul de conținut tematic „Relațiile internaționale”, tema „România și integrarea euroatlantică”, conținutul „Integrarea României în UE”, li se va solicita elevilor să valorifice și alte resurse cum ar fi: Euronews, Directive ale UE, discursuri ale unor personalități cu privire la integrarea României în UE etc. În realizarea activității vor fi parcurse următoarele etape:
  - a) stabilirea sarcinilor de lucru pentru elevi: Realizați un proiect pe unul dintre aspectele legate de tema „Integrarea României în UE”, votând pentru unul dintre următoarele aspecte: precizarea a trei etape ale contextului politic intern și două aspecte ale contextului politic internațional în care România ia decizia de a cere integrarea în UE; reacția oficială a Bruxelles-ului; o strategie adoptată de statul român; trei personalități implicate și rolul jucat de acestea în efortul de integrare; trei etape ale negocierilor de aderare; două momente ale semnării documentelor de aderare la UE.

- b) constituirea echipelor de lucru (elevii se vor grupa în funcție de preferința pentru unul din aspectele pe care doresc să le abordeze în acest proiect).
- c) Strângerea documentației (consultarea manualului, presei, internetului etc.)
- d) elaborarea planului de lucru (contextul istoric, aspecte relevante, importanța unor decizii politice ale integrării).
- e) organizarea informațiilor și alegerea formei de prezentare a proiectului (poster, prezentare PPS, amenajarea unei expoziții, afișe etc.)
- f) prezentarea proiectului.

- **Utilizarea metodei investigației pentru dezvoltarea competențelor de analiză a diversității de modele economice, sociale, culturale și de civilizație pornind de la sursele istorice permite încurajarea elevilor să promoveze o atitudine de respect față de diferitele sisteme axiologice ale lumii contemporane și să acționeze în spiritul adevărului, frumosului, toleranței, respectului pentru diversitatea socială, culturală și de opinii.**

Exemple de activități de învățare:

- Exemplu – la domeniul de conținut tematic „Oamenii, societatea și lumea ideilor”, tema „Lumea postbelică”, conținutul „Drepturile omului”, li se va cere elevilor să integreze/transfere cunoștințele obținute în medii non-formale de învățare, cum ar fi rețelele de socializare (facebook, instagram etc.), despre drepturile și libertățile omului în produse finite de tipul posterelor, afișelor, campaniilor care militează pentru drepturile omului, rolul societății civile etc.

Clasa a XII-a

Secțiunea 1. Curriculumul scris

Contextul curricular

Analiza programelor școlare pentru clasele a XI-a și a XII-a și a planificărilor calendaristice realizate de fiecare cadru didactic pentru anul școlar 2019-2020 duce la identificarea acelor competențe specifice care nu sunt formate sau care s-au dezvoltat mai puțin în contextul închiderii școlilor. Această diagnoză reprezintă punctul de plecare pentru proiectarea evaluării inițiale. Dobândirea competențelor generale (*1. Utilizarea eficientă a comunicării și a limbajului de specialitate, 2. Exersarea demersurilor și acțiunilor civice democratice, 3. Aplicarea principiilor și metodelor adecvate în abordarea surselor istorice, 4. Folosirea resurselor care susțin învățarea permanentă*) se realizează prin formarea/dezvoltarea competențelor specifice care sunt înscrise în programa școlară. Tabelul următor prezintă continuitatea formării/dezvoltării competențelor specifice din clasa a XI-a în clasa a XII-a și facilitează activitatea cadrului didactic referitoare la activitățile remediale pe care le va desfășura în clasa a XII-a pentru competențele specifice insuficient formate/dezvoltate în clasa a XI-a.

Competențele specifice evidențiate în tabel la clasa a XI-a au fost insuficient dezvoltate în anul școlar 2019-2020, după cum reiese din analiza planificărilor calendaristice, motiv pentru care profesorul decide desfășurarea unor activități de învățare care vizează, cu precădere, aceste competențe și conținuturile asociate fie la începutul anului școlar, fie pe parcursul clasei a XII-a, pe măsură ce dezvoltă competențele specifice înscrise în programa școlară pentru clasa a XII-a (marcate și în tabel), prin utilizarea și a unor activități de învățare care includ și dezvoltarea competențelor specifice din clasa a XI-a. Desigur, accentul este pus pe acele competențe specifice și conținuturi din clasa a XI-a care sunt utile/necesare pentru formarea/dezvoltarea competențelor specifice din clasa a XII-a și pentru înțelegerea proceselor istorice. O atenție deosebită se va acorda competențelor specifice 1.1, 3.1, 3.3, 3.4 care se regăsesc și în programa pentru examenul de bacalaureat național.

Clasa a XI-a	Clasa a XII- a
1. Utilizarea eficientă a comunicării și a limbajului de specialitate	
<p>1.1. Formularea, în scris și oral, a unor opinii referitoare la o temă de istorie</p> <p>*1.2. Elaborarea unei argumentări orale sau scrise</p> <p>1.3. Compararea unor opinii și argumente diferite referitoare la o temă de istorie</p> <p>*1.4. Susținerea argumentată a unui punct de vedere într-o discuție / într-un referat pe teme de istorie</p>	<p>1.1. Construirea unor explicații și argumente intra- și multidisciplinare cu privire la evenimente și procese istorice</p> <p>*1.2. Utilizarea termenilor/conceptelor specifici(e) istoriei în contexte care implică interpretări și explicații interdisciplinare</p>
2. Exersarea demersurilor și acțiunilor civice democratice	
<p>2.1. Cunoașterea și asumarea valorilor cetățeniei democratice</p> <p>2.2. Analizarea instituțiilor, normelor și procedurilor de guvernare</p> <p>2.3. Folosirea strategiilor de negociere și cooperare civică</p>	<p>**2.1. Construirea unor demersuri de tip analitic cu privire la situații și contexte economice, sociale, politice, culturale</p> <p>2.2. Proiectarea unui demers de cooperare pentru identificarea și realizarea unor scopuri comune</p> <p>2.3. Descoperirea constantelor în desfășurarea fenomenelor istorice studiate</p> <p>**2.4. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii</p>
3. Aplicarea principiilor și metodelor adecvate în abordarea surselor istorice	
<p>3.1. Selectarea și comentarea surselor istorice pentru a susține / combate un punct de vedere</p> <p>*3.2. Compararea relevanței surselor istorice în abordarea unui subiect</p> <p>3.3. Descoperirea în sursele de informare a perspectivelor diferite asupra evenimentelor și proceselor istorice</p> <p>3.4. Analiza diversității sociale, culturale și de civilizație în istorie pornind de la sursele istorice</p>	<p>3.1. Compararea surselor istorice în vederea stabilirii credibilității și a validității informației conținută de acestea</p> <p>*3.2. Analizarea mesajelor transmise de surse istorice variate prin compararea terminologiei folosite</p>

4. Folosirea resurselor care susțin învățarea permanentă

*4.1. Proiectarea unei cercetări cu subiect istoric

4.2. Folosirea mijloacelor și a tehnologiilor de informare și comunicare pentru investigarea unui eveniment sau a unui proces istoric

*4.1. Descoperirea unor oportunități în cercetarea istoriei ca sursă a învățării permanente

4.2. Integrarea cunoștințelor obținute în medii non-formale de învățare în analiza fenomenelor istorice studiate

*4.3. Analizarea punctelor de vedere similare, opuse și complementare în legătură cu fenomenele istorice studiate

4.4. Realizarea de conexiuni între informațiile oferite de sursele istorice și contextul vieții cotidiene

Recomandări pentru elaborarea planificării

Elaborarea *Planificării anuale pentru istorie-clasa a XII-a, anul școlar 2020-2021*, necesită o atenție deosebită cauzată de situația înregistrată în semestru al II-lea, al anului școlar precedent când au fost suspendate cursurile din învățământul preuniversitar. Una dintre consecințe a fost imposibilitatea parcurgerii întregii programe școlare, implicit, a dezvoltării competențelor specifice și studierii conținuturilor asociate. Astfel, demersul realizării *Planificării anuale pentru istorie-clasa a XII-a, în anul școlar 2020-2021*, ar putea include următoarele aspecte:

- identificarea competențelor specifice nestructurate sau incomplet dezvoltate, respectiv a conținuturilor asociate neabordate în clasa a XI-a, a căror recuperare este **necesară** pentru dezvoltarea competențelor specifice și abordarea conținuturilor din clasa a XII-a;
- corelarea competențelor specifice nestructurate sau incomplet dezvoltate în clasa a XI-a cu competențele specifice care asigură progresia fiecăreia dintre acestea în clasa a XII-a;
- proiectarea unităților de învățare astfel încât competențele specifice nestructurate sau incomplet dezvoltate și conceptele/temele/conținuturile din clasa a XI-a să devină parte componentă a competențelor specifice și a conținuturilor din clasa a XII-a;
- stabilirea, în cadrul rubricii dedicate activităților de învățare, a unor activități remediale care să fie utilizate, dacă este cazul.

Secțiunea 2. Curriculum aplicat. Evaluarea inițială a elevilor

Evaluarea inițială are drept scop cunoașterea potențialului de învățare al elevului la începutul clasei a XII-a. Eterogenitatea pregătirii elevilor, asigurare „continuității” în dezvoltarea competențelor, nevoia de anticipare a procesului didactic adaptat posibilităților elevului și situația specială înregistrată în anul școlar 2019-2020 reprezintă premisele proiectării evaluării inițiale/predictive. Obiectul evaluării inițiale îl constituie acele competențe formate în clasa a XI-a care contribuie la dezvoltarea competențelor specifice din clasa a XII-a. Pentru a stabili nivelul de formare/dezvoltare al competențelor specifice 1.1, 1.3, 2.2, 3.3, se poate administra un test inițial format din doi itemi: unul de tip întrebare structurată și unul de tip eseu structurat, elaborați pe baza conținuturilor *Statele în perioada contemporană Probleme de atins: Forme de organizare statală; Idei și regimuri politice. România – de la statul totalitar la statul de drept*.

TEST INIȚIAL Clasa a XII-a

Timp de lucru: 45 de minute
Se acordă 10 puncte din oficiu

Subiectul I

Citiți următoarele surse istorice:

A. „Idealurile fasciste au fost îmbrățișate rapid de către masele de oameni, care erau formate din categorii amestecate de populație, incluzând agricultori, proprietari de terenuri, oameni de afaceri, veterani de război și multe altele.(...). Ca ideologie, fascismul s-a manifestat împotriva sloganului <Libertate, egalitate, fraternitate>. (...) În scurt timp, Italia fusese transformată într-un stat polițienesc. Codul de legi a fost rescris pentru a favoriza fascismul. Toate instituțiile educative au primit ordinul să apere regimul. Mussolini a căutat să se asigure că acesta a intrat în casa fiecărui individ, iar tot ceea ce citeau oamenii erau de fapt propriile sale gânduri.” (C. Misquitta, *Dictatori nemiloși*)

B. „Ca șef al guvernului, Mussolini nu mai era un prim-ministru votat de Parlament și responsabil în fața lui. Situat în afara și deasupra planului pe care se aflau miniștrii, simpli agenți de execuție, el era investit de rege cu depline puteri executive și nu depindea decât de suveran. La 31 ianuarie 1926, puterile sale legislative au fost extinse. [În Italia] nici o lege nu putea fi prezentată fără consimțământul lui și era, totodată, autorizat să legifereze prin decrete-legi, în afara controlului parlamentar. (...) Codurile de legi au fost revizuite în sens autoritar, iar libertățile locale au fost reduse în folosul prefecților, agenți ai despotismului.” (P. Guichonnet, *Mussolini și fascismul*)

C. „Totalitarismul reprezintă esența însăși a fascismului, acesta fiind (...) cel mai pur exemplu de ideologie totalitară. Propunându-și să creeze o nouă civilizație, un nou tip de om și un mod de viață cu totul nou, fascismul nu putea concepe ca vreo sferă a activității umane să rămână imună la intervenția statului [italian]. <Noi suntem, cu alte cuvinte, un stat care controlează toate forțele ce acționează în natură. Controlăm forțele politice, controlăm forțele morale, controlăm forțele economice> scria Mussolini, așadar <totul în stat, nimic împotriva statului, nimic în afara statului>.(...) Nu numai că existența statului implică subordonarea drepturilor individuale, dar statul își proclamă dreptul de a fi <un stat care în mod necesar transformă oameni (...)>. În afara statului <nu pot exista nici un fel de valori umane sau spirituale>, și nici un fel de indivizi sau grupuri (partide politice), asociații culturale, uniuni economice, clase sociale.” (D. Miller, *Enciclopedia Blackwell a gândirii politice*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, pe baza sursei C, o opinie a lui Mussolini referitoare la stat.	3 puncte
2. Selectați câte o informație din fiecare sursă pentru a susține opinia conform căreia „Totalitarismul reprezintă esența însăși a fascismului”.	9 puncte
3. Formulați, pe baza sursei B, o opinie referitoare la puterile statului, susținând-o cu două informații din sursă.	10 puncte
4. Explicați, utilizând câte o informație din sursele A și C, perspectivele referitoare la drepturile cetățenilor	12 puncte
5. Prezentați, prin intermediul a două caracteristici, un alt regim politic totalitar din Europa Occidentală, contemporan cu cel la care se referă sursele date.	6 puncte

Subiectul al II-lea

Analizați, în aproximativ o pagină, evoluția statului român în perioada postbelică, având în vedere:

- prezentarea a două norme de guvernare specifice regimului totalitar din România;
- precizarea a două instituții ale statului român din perioada regimului totalitar și menționarea câte unui fapt istoric referitor la fiecare dintre acestea;
- formularea câte unei opinii referitoare la procedurile de guvernare utilizate în România, în perioada regimului totalitar, respectiv a statului de drept și stabilirea unei asemănări între aceste opinii.

Notă! Se punctează și utilizarea relației de cauzalitate în prezentări și susținerea fiecărei opinii prin menționarea a câte două fapte istorice.

50 de puncte

Barem de evaluare și de notare

Subiectul I

1. Câte 3 puncte pentru menționarea, pe baza sursei C, a oricărei opinii a lui Mussolini referitoare la stat	3 p
2. Câte 3 puncte pentru selectarea oricărei informații din fiecare sursă pentru a susține opinia conform căreia „Totalitarismul reprezintă esența însăși a fascismului”	(3px3=9p)
3. Câte 4 puncte pentru formularea, pe baza sursei B, a oricărei opinii referitoare la puterile statului	4 p
Câte 3 puncte pentru susținerea opiniei formulate cu două informații din sursă	(3px2=6p)
4. Câte 3 puncte pentru explicarea perspectivei referitoare la drepturile cetățenilor pe baza sursei A și a sursei C	(3px2=6p)
Câte 3 puncte pentru utilizarea câte unei informații din sursele A și C în cadrul explicației	(3px2=6p)
5. 2 puncte pentru precizarea unui alt regim politic totalitar din Europa Occidentală, contemporan cu cel la care se referă sursele date	2 p
Câte 2 puncte pentru menționarea a oricăror două caracteristici ale regimului politic precizat în cadrul prezentării acestuia	(2px2=4p)

SUBIECTUL al II-lea

Câte 2 puncte pentru menționarea oricăror două norme de guvernare specifice regimului totalitar din România	(2px2=4p)
Câte 3 puncte pentru prezentarea fiecărei norme de guvernare, utilizând relația de cauzalitate	(3px2=6p)
Câte 1 punct pentru descrierea fiecărei norme de guvernare	
Câte 3 puncte pentru precizarea oricăror două instituții ale statului român din perioada regimului totalitar	(3px2=6p)
Câte 3 puncte pentru menționarea oricărui fapt istoric referitor la fiecare instituție precizată	(3px2=6p)
Câte 5 puncte pentru formularea fiecărei opinii referitoare la procedurile de guvernare utilizate în România, în perioada regimului totalitar, respectiv a statului de drept	(5px2=10p)
Câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două fapte istorice care susțin fiecare opinie	(3px4=12p)
6 puncte pentru stabilirea oricărei asemănări între opiniile formulate	6 p

Tabel 1

Nr. item	Competența vizată	Descriptori de performanță		
		Nivel înalt de performanță	Nivel mediu de performanță	Nivel minim de performanță
SI.1	1.1.	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina cu mici erori care demonstrează că nu recunoaște facil o opinie	Rezolvă sarcina prin transcrierea informațiilor referitoare la stat.
SI.2.	1.1	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina parțial, prin selectarea informațiilor doar din două surse	Rezolvă sarcina parțial, prin selectarea informațiilor doar dintr-o sursă
SI.3.	1.1	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina parțial, formulând opinia, dar susținând-o cu o singură informație	Rezolvă sarcina parțial, formulând doar opinia, fără a selecta informații care o susțin/ Transcrie informații din surse, fără a formula opinia
SI.4	3.3	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina parțial, explicând perspectiva referitoare la drepturile cetățenilor doar pe baza unei surse/Explică perspectivele referitoare la drepturi fără a utiliza informația din ambele surse	Rezolvă sarcina parțial, prin transcrierea din ambele surse sau numai din una dintre ele a informațiilor referitoare la drepturile cetățenilor
SI.5.	2.2	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina parțial, menționând regimul politic, dar utilizând în prezentare doar o caracteristică	Rezolvă sarcina parțial, menționând regimul politic, fără să-l prezinte
SII. REPER 1	2.2	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina parțial, prezentând numai o normă de guvernare/menționând două norme de guvernare, dar prezentând numai una dintre ele/menționând norma/norme de guvernare și descriindu-le, fără a utiliza relația de cauzalitate	Rezolvă sarcina parțial, menționând una sau ambele norme de guvernare

Nr. item	Competența vizată	Descriptori de performanță		
		Nivel înalt de performanță	Nivel mediu de performanță	Nivel minim de performanță
SII, REPER 2	2.2	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina parțial, precizând doar o instituție corelată cu un fapt istoric referitor la aceasta	Rezolvă sarcina parțial, precizând instituțiile
SII, REPER 3	1.3	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina parțial, formulând ambele opinii, fără a stabili o asemănare între acestea	Rezolvă sarcina parțial, formulând doar o opinie
		↑	↑	↑
Nivelul de dezvoltare a competenței reflectat în modul de rezolvare a sarcinii		Competențele specifice vizate sunt dobândite , stabile	Competențele specifice vizate necesită antrenament pentru consolidare	Competențele specifice vizate se află în curs de formare
Activități remediale		-	Exemple: - exerciții de înțelegere a surselor istorice (identificare și utilizarea informației din surse) - participarea la dezbateri care implică exprimarea și susținerea opiniei - redactarea unor lucrări care includ prezentări, comparații, formularea unei opinii	Exemple: - exerciții de înțelegere a diferențelor dintre fapt, opinie, argument - exerciții de lectură activă a surselor istorice - analogii și explicații, urmate de exerciții - realizarea unor afișe cu opinii referitoare la surse istorice - exerciții de identificare a relației de cauzalitate în surse istorice și de utilizare a acestora în prezentări - reprezentarea grafică a modurilor de analizare a faptelor istorice

Centralizator răspunsuri

Se trec pentru fiecare elev punctajul la fiecare item după cum urmează: pentru nivel înalt de performanță se pun 3 puncte, pentru nivelul mediu 2 puncte, iar pentru nivelul minim 1 punct. Pentru o perspectivă de ansamblu, se poate face suma pe coloane. Cu cât suma e mai mare cu atât elevii au mai bine formată/dezvoltată competența vizată de item. Pe verticală vedem astfel - la nivel de clasă - situația gradului de formare/dezvoltare pe fiecare competență. Pe orizontală, putem avea o perspectivă pentru fiecare elev în parte (punctele tari și punctele slabe ale acestuia). Ambele perspective sunt importante pentru a înțelege direcția de acțiune (la nivel de clasă / individual).

Competența specifică	1.1	1.1	1.1	3.3	2.2	Nivelul de dezvoltare a comp.			2.2	2.2	1.3	Nivelul de dezvoltare a comp.		
Nr. item	SI.1	SI.2	SI.3	SI.4	SI.5	înalt	mediu	minim	SII.1	SII.2	SII.3	înalt	mediu	minim
Elevul 1	3	3	3	3	3	x			3	2	3	x		
Elevul 2	3	3	2	3	2	x			2	2	3		x	
Elevul 3	2	2	2	2	3		x		2	1	1			x
Elevul ...	2	1	1	1	1			x	1	1	1			x

Demersul prezentat anterior este valabil și în cazul evaluării orale.

Astfel, pentru stabilirea nivelului de formare/dezvoltare a competențelor specifice 1.2, 1.4, 2.1, 2.3, 3.1, 3.3 se poate evalua activitatea desfășurată de elevi într-o oră de curs în care se utilizează dezbaterile Philips 66. Tema propusă spre dezbateri este *Evoluția regimurilor politice din perioada contemporană este influențată de atitudinea acestora față de drepturile și libertățile cetățenești. Argumente pro și contra.*

Clasa este structurată în două mari grupe care propun argumente *pro* și *contra*, organizate, la rândul lor, în grupe formate din șase elevi (patru membri, un secretar care notează ideile exprimate și un lider care conduce discuțiile și prezintă concluziile). Fiecare grupă discută liber, timp de șase minute, problema pusă în dezbateri, formulează opinii susținute de argumente elaborate pe baza surselor istorice. Încheierea dezbaterii se realizează prin prezentarea de către lideri a concluziilor fiecărei grupe în fața clasei. Profesorul pune la dispoziția elevilor fișe cu surse istorice referitoare la tema dezbaterii și intervine în dezbateri la finalul acestora când formulează aprecieri referitoare la activitatea elevilor, la eficiența demersului acestora și selectează concluziile pertinente.

Aprecierile profesorului vizează nivelul de competență atins de fiecare elev în cadrul dezbaterii. Pentru facilitarea evaluării propunem următorul tabel referitor la competențele specifice înscrise în programa școlară pentru istorie - clasa a XI-a.

Competență specifică	Nivel minimal	Nivel mediu	Nivel maximal
1.1 Formularea, în scris și oral, a unor opinii referitoare la o temă de istorie	Recunoașterea unor opinii în surse istorice date	Formularea unor opinii pe baza unor surse istorice date	Formularea unor opinii referitoare la o temă de istorie
*1.2. Elaborarea unei argumentări orale sau scrise *1.4. Susținerea argumentată a unui punct de vedere într-o discuție/într-un referat pe teme de istorie	Stabilirea relației de cauzalitate referitoare la un fapt istoric Recunoașterea unui punct de vedere referitor la o temă de istorie	Formularea unui punct de vedere referitor la un fapt istoric Explicarea unui fapt istoric	Argumentarea unui punct de vedere prin fapte istorice
1.3. Compararea unor opinii și argumente referitoare la o temă de istorie	Recunoașterea unor opinii și argumente în surse istorice date Identificarea criteriului necesar comparării	Stabilirea asemănarilor și deosebirilor dintre opinii și argumente, pe baza unui criteriu dat	Prezentarea/explicarea asemănarilor și deosebirilor dintre opinii și argumente, pe baza unui criteriu stabilit de elev
2.1. Cunoașterea și asumarea valorilor cetățeniei democratice	Identificarea/recunoașterea valorilor cetățeniei democratice	Respectarea valorilor cetățeniei democratice	Manifestarea valorilor cetățeniei democratice în contexte noi
2.2. Analizarea instituțiilor, normelor și procedurilor de guvernare	Recunoașterea/identificarea instituțiilor, normelor și procedurilor de guvernare	Prezentarea instituțiilor, normelor și procedurilor de guvernare	Compararea/aprecierea instituțiilor, explicarea normelor și procedurilor de guvernare
2.3. Folosirea strategiilor de negociere și cooperare civică	Cunoașterea unor strategii de negociere și cooperare civică	Selectarea strategiilor de negociere și cooperare civică adecvate unor contexte diverse	Utilizarea unor strategii de negociere și cooperare civică în contexte noi
3.1. Selectarea și comentarea surselor istorice pentru a susține/combate un punct de vedere	Recunoașterea/ extragerea informației referitoare la un punct de vedere în/din surse istorice Stabilirea rolului informației istorice din surse în raport cu punctul de vedere	Selectarea surselor istorice pentru a susține/combate un punct de vedere	Interpretarea critică/explicarea surselor istorice pentru a susține/combate un punct de vedere

Competență specifică	Nivel minimal	Nivel mediu	Nivel maximal
*3.2.Compararea relevanței surselor istorice în abordarea unui subiect	Recunoașterea relevanței surselor istorice în abordarea unui subiect	Selectarea surselor istorice relevante în abordarea unui subiect	Compararea relevanței surselor istorice în abordarea unui subiect pentru a stabili asemănări și deosebiri
3.3. Descoperirea în sursele de informare a perspectivelor multiple asupra evenimentelor și proceselor istorice	Selectarea surselor de informare valide referitoare la evenimente și procese istorice	Identificarea perspectivelor asupra evenimentelor și proceselor istorice în sursele de informare selectate	Descoperirea multiperspectivității în surse de informare referitoare la evenimente și procese istorice
3.4. Analiza diversității sociale, culturale și de civilizație din istorie, pornind de la surse istorice	Recunoașterea diversității sociale, culturale și de civilizație din istorie, pe baza surselor istorice	Prezentarea diversității sociale, culturale și de civilizație din istorie, utilizând și informații din sursele istorice	Explicarea/compararea/aprecierea diversității sociale, culturale și de civilizație din istorie pornind de la surse istorice
*4.1. Proiectarea unei cercetări cu subiect istoric	Identificarea temei și a scopului cercetării	Stabilirea etapelor cercetării	Proiectarea cercetării (temă, bibliografie, planul lucrării, documentarea, analiza critică a surselor, metode pentru selectarea faptelor istorice, analiza faptelor istorice, redactarea, concluzii, anexe)
4.2. Folosirea mijloacelor și tehnologiilor de informare și comunicare pentru investigarea unui eveniment sau a unui proces istoric	Cunoașterea etapelor unei investigații istorice	Selectarea surselor credibile necesare investigației istorice utilizând TIC	Realizarea investigației istorice utilizând TIC

După realizarea evaluării orale, profesorul parcurge etapele specifice analizării rezultatelor obținute de elevi (în mod similar demersului prezentat pentru testul inițial) și decide activitățile remediale necesare, dacă este cazul.

Secțiunea 3. Activități de învățare pentru remediere și recuperare, organizate tradițional sau digital

Profesorul include în demersul didactic activitățile de remediere și recuperare pentru a continua dezvoltarea competențelor elevilor, în conformitate cu prevederile programei școlare de istorie pentru clasa a XII-a. Decizia se ia în urma analizării rezultatelor evaluării inițiale și implică opțiunea cadrului didactic pentru activitățile organizate tradițional sau digital.

Exemplu. Activitate de învățare inclusă într-o unitate de învățare pentru clasa a XII-a, care recuperează/remediază componente ale programei clasei a XI-a.

Competența specifică	3.3. Descoperirea în sursele de informare a perspectivelor diferite asupra evenimentelor și proceselor istorice.
Conținuturi	<p>RELAȚIILE INTERNAȚIONALE Cooperare și conflict Probleme de atins: Instituții, mecanisme și politici de rezolvare a conflictelor în lumea contemporană. România și conflictele regionale în secolul XX; *<i>România în Tratatul de la Varșovia – (studii de caz).</i> (clasa a XI-a) <u>Vor fi integrate în programa de clasa a XII-a la conținuturile</u></p> <p>RELAȚIILE INTERNAȚIONALE România și concertul european; de la „criza orientală” la marile alianțe ale secolului XX. *<i>Studiu de caz: Voci ale diplomației românești. De la Dimitrie Cantemir la Grigore Gafencu.</i> România în perioada „războiului rece”. *<i>Studiu de caz: Diplomația românească între Tratatul de la Varșovia și Uniunea Europeană.</i></p>
Activități de învățare	<p>Activitatea 1: Antrenament pentru consolidarea competenței specifice (adresată elevilor care s-au încadrat în nivelul mediu de performanță)</p> <p>Ce se va urmări? Tipurile de relații internaționale (de cooperare, respectiv de conflict)/acțiuni diplomatice și acțiuni militare).</p> <p>Se va aplica metoda <i>metoda „Alege cauza, alege urmarea!”</i>.</p>

Etapile de lucru:

- Profesorul poate scrie pe colile de flipchart sau proiecta cauze adevărate și cauze eronate ale unui subiect care se dorește a fi discutat.
- Unii elevi pot ține colile de flipchart în fața clasei pentru a putea fi văzute de către colegi sau pot derula proiecția cauzelor adevărate și eronate.
- Restul elevilor aleg cauzele adevărate.
- Se procedează la fel și-n cazul urmărilor.
- În fața clasei vor veni elevii care au găsit cauzele adevărate (acestea pot fi subliniate pe colile de flipchart). Se va proceda la fel și-n cazul urmărilor.
- Toți elevii vor completa în caiete cauzele și urmările evenimentului.

Acțiuni diplomatice și acțiuni militare în secolul al XX-lea**Cauze care au generat acțiuni diplomatice și acțiuni militare**

- C1 (acțiune diplomatică)
- C2 (eronată)
- C3 (acțiune militară)
- C4 (acțiune diplomatică)
- C5 (eronată)
- C6 (acțiune militară)
- C7 (acțiune diplomatică)
- C8 (eronată)
- C9 (acțiune militară)
- C10 (eronată)

Cauze acțiuni diplomatice	Cauze acțiuni militare
C1	C3
C4	C6
C7	C9

Efecte generate de acțiuni diplomatice și acțiuni militare

- E1 (acțiune diplomatică)
- E2 (eronată)
- E3 (acțiune militară)
- E4 (acțiune diplomatică)
- E5 (eronată)
- E6 (acțiune militară)
- E7 (acțiune diplomatică)
- E8 (eronată)
- E9 (acțiune militară)
- E10 (eronată)

Efecte acțiuni diplomatice	Efecte acțiuni militare
E1	E3
E4	E6
E7	E9

Mijloace didactice care pot fi folosite în aplicarea metodei***Mijloace didactice******Tabla magnetică și marker******Colile de flipchart/cartonul duplex******Calculatorul și prezentare electronică/
accesul la Internet pentru surse istorice******Videoproiector******Forme de organizare a instruirii la care ne putem gândi:***

- activitatea frontală (la început când se prezintă metoda, etapele sale și ce trebuie să utilizeze elevii/să realizeze).
- activitatea individuală (în realizarea tabelului pe caiete).
- activitatea pe grupe (în realizarea unui „tabel al clasei”).

Resurse de timp alocate- 25-50’.

Cum putem integra tehnologia IT în utilizarea metodei „Alege cauza, alege urmarea!”?

Cu ajutorul unui laptop, a unui videoproiector și a ecranului de proiecție, elevii pot vizualiza cauzele oferite de către profesor prin prezentarea electronică realizată. Elevii pot participa activ în proiectarea materialelor. Și-n cazul urmărilor se poate proceda la fel. Cauzele/urmările adevărate se pot indica cu un laser sau chiar sublinia pe text. Mai departe prin comenzile *Copy* și *Paste* se pot atașa în tabelul oferit exemplu. Apăsând pe *Save* rezolvarea sarcinii va rămâne salvată.

Exemplul practic:

Metoda „Alege cauza, alege urmarea!” o putem aplica la conținuturile menționate mai sus. Dacă privim lecția ca una de remediere, se poate realiza de către profesorul de istorie o prezentare PowerPoint care să prezinte cauze/urmări adevărate și cauze/urmări eronate.

Acestea pot fi redactate într-un document Word care prin accesarea unui hiperlink realizat se va deschide și va putea permite modificări și alte comenzi realizate ca-n orice document creat cu aplicația Microsoft Word. Tot în același document, se pot copia în tabel cauzele și urmările adevărate.

Un alt exemplu

Se va aplica metoda *Metoda „Alege cauza, alege urmarea!”*.

Etapele de lucru:

1. Prezentarea temei și a textului ce urmează a fi lecturat.
2. Inventarierea cunoștințelor deja deținute în legătură cu textul.
3. Notarea ideilor.
4. Lectura textului (lectura trebuie să fie însoțită de adnotările marginale cu anumite semnificații).
5. Realizarea unui tabel sintetic (conform modelului de mai jos).

✓	-	+	?
<i>Cunoștințe confirmate de text</i>	<i>Cunoștințe infirmate de text</i>	<i>Cunoștințe noi, neîntâlnite până acum</i>	<i>Cunoștințe incerte, confuze, care merită să fie cercetate</i>

6. Înțelegerea (realizarea sensului) și monitorizarea înțelegerii.
7. Reflecția.
8. Discuții finale.

Mijloace didactice care pot fi folosite în aplicarea metodei

<i>Mijloace didactice</i>
<i>Flipchart și marker</i>
<i>Tabla magnetică</i>
<i>Videoproiector</i>

Forme de organizare a instruirii la care ne putem gândi:

- activitate frontală.
- activitatea individuală.
- activitatea pe grupe.

Resurse de timp alocate- 25-50'.

Cum putem integra tehnologia IT în utilizarea metodei SINELG?

Se poate folosi mijlocul principal al tehnologiei moderne, calculatorul sau laptopul care să aibă instalate toate componentele hardware și software, aplicațiile Microsoft Office (Word sau PowerPoint) și alte programe care permit rularea materialelor, precum și alte mijloace auxiliare. Se poate face apel la videoproiector și ecranul de proiecție.

Exemplul practic:

Cu ajutorul calculatorului și videoproiectorului se proiectează o prezentare PowerPoint/Prezi care redă metoda ce urmează a fi folosită, câteva explicații utile și sursa istorică care va permite elevilor găsirea răspunsurilor sau rezolvarea sarcinilor.

Prin lecturarea informațiilor, elevii își vor reactualiza cunoștințele dobândite în orele anterioare (au posibilitatea să le noteze în tabelul oferit exemplu) și pot deveni motivați în vederea înțelegerii informațiilor noi sau în clarificarea cunoștințelor incerte, confuze, care merită să fie cercetate. În vederea dezvoltării competențelor digitale putem alege un elev care să ruleze prezentarea sau putem numi succesiv mai mulți elevi care să deruleze doar o parte din prezentare.

Activitatea 2: Antrenament pentru formarea competenței specifice (adresată elevilor care s-au încadrat în nivelul minim de performanță)

Ce se va urmări? Tipurile de relații internaționale (de cooperare, respective de conflict)/ acțiuni diplomatice și acțiuni militare).

Se va aplica **Metoda „ciorchinului”**.

Etapele de lucru:

- Se vor informa elevii că vor folosi metoda și că se va concretiza într-un produs, un „ciorchine” individual sau în echipă.
- Individual-fiecare elev începe realizarea „ciorchinului” pe tema anunțată (pe caiet/o foaie format A4).
- Fiecare elev completează după ce studiază sursele istorice oferite.
- Schimbul de idei-„în pereche cu colegul de bancă, discută și completează ciorchinele individual”.
- În grupe de 4-5 elevi se discută și se completează „ciorchinii” individuali, după care se poate realiza un produs al grupei (pe o foaie de flipchart sau carton duplex).
- Produsele finale se vor afișa și se face „turul galeriei”.
- Raportarea-liderul ales de fiecare grupă prezintă produsul.

„Părțile aflate în conflict au fost Puterile Axei și Aliații. Axa a reprezentat, la început, o alianță între Italia Fascistă și Germania Nazistă, care s-a extins, mai apoi, pentru a cuprinde Japonia și țări din Europa Răsăriteană precum România și Bulgaria. Unele dintre țările ocupate de națiști au trimis unități militare pe front, în special pe Frontul de Răsărit. Printre forțele expediționare care s-au alăturat Germaniei au fost cele ale Regimului de la Vichy, Olandei, Belgiei, Spaniei (deși Spania era o țară neutră), precum și unități formate din ruși și ucraineni (vlasoviști), sub comanda generalului Andrei Vlasov. Aliații au reprezentat, mai întâi, alianța dintre Anglia, (inclusiv Commonwealth-ul), Franța și Polonia, mai târziu alăturându-li-se Uniunea Sovietică, Statele Unite ale Americii și China.

Principalele teatre de război au fost Oceanul Atlantic, Europa Apuseană și Răsăriteană, Marea Mediterană, Africa de nord, Orientul Mijlociu, Oceanul Pacific și Asia de sud-est și China. În Europa, războiul s-a încheiat odată cu capitularea necondiționată a Germaniei, la 8 mai 1945, dar a continuat în Asia până la capitularea Japoniei - 15 august 1945.”

(despre Al Doilea Război Mondial)

Pe baza informațiilor prezentate în sursa istorică de mai sus, completați tabelul de mai jos
(Metoda SINELO) - folosiți colile de flipchart.

-	+	?
Cunoștințe confirmate de text	Cunoștințe noi, neîntâlnite până acum	Cunoștințe incerte, confuze, care merită să fie cercetate

Mijloace didactice care pot fi folosite în aplicarea metodei

Mijloace didactice
Flipchart și marker
Colile de flipchart/cartonul duplex
Calculatorul-accesul la Internet/ Suport de curs în format electronic
Laserul
Videoproiectorul

Forme de organizare a instruirii la care ne putem gândi:

- activitatea frontală (la început când se prezintă metoda, etapele sale și ce trebuie să utilizeze elevii/să realizeze).
- activitatea individuală (în primele etape ale metodei).
- activitatea pe grupe (în celelalte etape ale metodei).

Resurse de timp alocate- 25-50'.

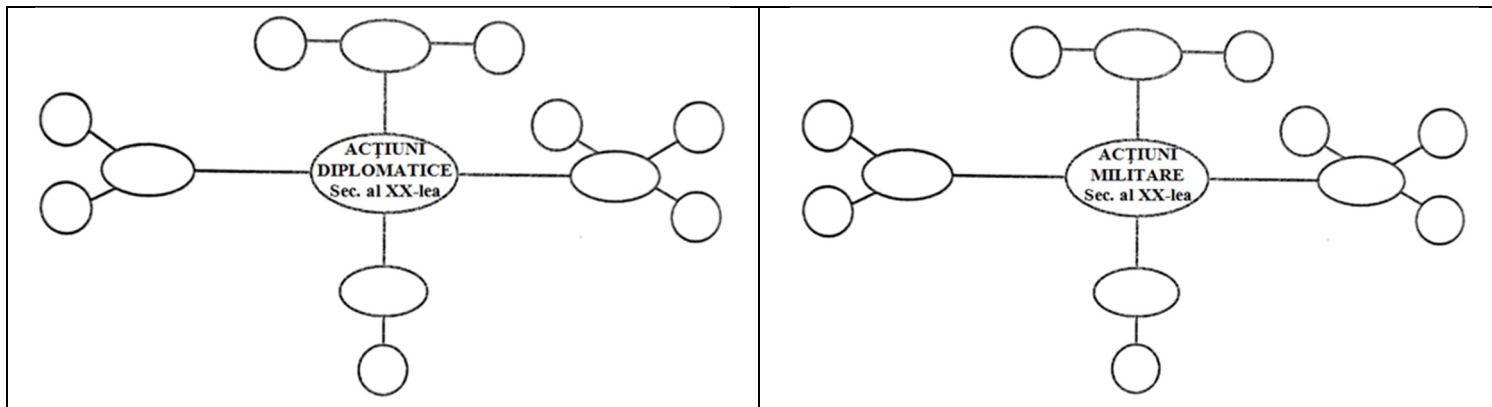
Cum putem integra tehnologia IT în utilizarea metodei „ciorchinelui”?

Utilizarea calculatorului și videoproiectorului în cazul aplicării unei astfel de metode didactice active, apare ca o decizie inspirată. Acest mijloc IT permite o bună înțelegere a metodei și transmiterea/prezentarea clară și într-o formă modernă a informațiilor sau surselor istorice. Accesul la Internet poate veni în sprijinul utilizării calculatorului, se pot accesa astfel surse care pot oferi răspunsul (doar în cazul în care elevului i se cere să rezolve anumite sarcini studiind diferite surse istorice/izvoare istorice).

Exemplul practic:

Metoda „ciorchinelui” poate fi utilizată la tema noastră. Atunci când desfășurarea lecției cere tratarea acestor conținuturi, profesorul poate proiecta cu ajutorul calculatorului/laptopului și videoproiectorului, fie sub forma unui simplu document Word/PDF, fie sub forma unei prezentări electronice sau a unei capturi PrintScreen (oferă imaginea unui slide așa cum apare el în prezentare), informații despre

metoda ce urmează a fi utilizată, etapele desfășurării sale și sarcinile oferite spre rezolvare elevilor. Se poate afișa și forma „ciorchinelui” care urmează a fi completat, mai întâi individual apoi pe perechi, în centrul său notându-se cuvântul/expresia sau conținutul de la care trebuie să se pornească.

Observații,
rezultate
așteptate/
Avantaje și
dezavantaje

Avantaje (conform lucrărilor de specialitate)

- dezvoltă capacitatea, priceperea, abilitatea utilizării mijloacelor moderne IT.
- dezvoltă competențele de accesare a internetului și căutare a unor informații care pot folosi în viața de zi cu zi.
- dezvoltă modul de concepere și elaborare a unor prezentări electronice, folosite în diverse ocazii.
- crește gradul de motivare și simpatie față de disciplina istorie.
- dezvoltă capacitățile de transfer și reorganizare a cunoștințelor.
- permit rezolvarea temelor pentru acasă.
- oferă posibilitatea parcurgerii conținuturilor și sarcinilor de lucru prin studiul individual (prezentările sau suporturile de curs pot fi primite pe adresa de e-mail sau memorate pe USB-stick-uri sau CD/DVD-uri).
- ajută la realizarea comunicării dintre profesor și elev (unii elevi sunt emotivi în comunicarea directă cu profesorul, astfel ei pot exprima ceea ce gândesc).
- valorificarea întregii experiențe anterioare a elevului.
- familiarizează elevii cu situații concrete de viață.
- dezvoltă capacitatea de argumentare pe baza analizei informațiilor/cunoștințelor.

- *ajută la exersarea capacităților cognitive: selectarea informației, analiza, comparația, sinteza, concluzionarea.*
- *dezvoltă relațiile inter/intra grupale și spiritul de echipă.*
- *dezvoltă cooperarea, concurența.*
- *dezvoltă capacitatea de luare a deciziilor.*
- *dezvoltă calitățile de lider.*
- *dezvoltă participarea activă, toți elevii sunt implicați în realizarea sarcinilor.*
- *se realizează o instruire diferențiată.*
- *dezvoltă competențele de evaluare și autoevaluare.*
- *dezvoltă inteligența interpersonală.*
- *promovează interînvățarea.*
- *dezvoltă gândirea critică și creativă.*
- *consolidează încrederea în propriile forțe.*
- *dezvoltă responsabilitatea individuală.*
- *se realizează o lectură profundă, conștientă.*
- *se realizează ghidarea care ajută elevii în rezolvarea sarcinilor.*
- *asigurarea unui feed-back operativ și relevant.*
- *elaborarea unor programe de recuperare/compensatorii/de dezvoltare, în acord cu nevoile și interesele reale ale elevilor.*

Dezavantajele/limitele (conform lucrărilor de specialitate)

- *resurse de timp foarte mari.*
- *un efort mare din partea profesorului de istorie în conceperea, organizarea și desfășurarea unor strategii didactice.*
- *nu în toate cazurile/școlile există o diversitate de mijloace moderne IT sau mijloace auxiliare calculatorului.*
- *nivelul de pregătire diferit al elevilor și nivelul social.*
- *„contaminarea” sau gândirea asemănătoare.*
- *dezinteres, neseriozitate din partea unor elevi.*
- *dificultatea de a accesa sursele de informare.*
- *contribuția fiecărui participant este foarte greu de utilizat.*
- *lipsa exercițiului poate conduce la ineficiență.*
- *apariția unor ambiguități, confuzii.*
- *posibilitate apariției unor „timpuri morți” pentru membrii grupurilor.*
- *dependența de grup a unor elevi.*

Evaluarea activităților	<p>Activitatea 1</p> <p>Membrii echipei care primește cele mai multe voturi primesc direct nota 10</p> <p>Sunt remarcați prin aprecieri membrii celeilalte echipe și elevii din cadrul audienței care au intervenit cu întrebări sau completări (evaluarea proceselor de învățare prin observarea elevilor în timp ce rezolvă sarcinile, discuții despre dificultățile întâmpinate, observarea produsului final)</p> <p>Activitatea 2</p> <p>Profesorul observă comportamentul elevilor și apreciază participarea</p>
Tipul de activitate (online, face-to-face sau mixt)	<p><i>Exemplu de activitate online, clasa a XII-a</i></p> <p>Conținuturi: Romanitatea românilor în viziunea istoricilor</p> <p>Competențe specifice:</p> <p>1.1. Construirea unor explicații și argumente intra- și multidisciplinare cu privire la evenimente și procese istorice.</p> <p>3.1. Compararea surselor istorice în vederea stabilirii credibilității și a validității informației conținută de acestea.</p> <p>Aceste competențe specifice pot facilita dobândirea sau verificarea gradului de dobândire a competențelor specifice (din clasa a XI-a)- 3.3. Descoperirea în sursele de informare a perspectivelor diferite asupra evenimentelor și proceselor istorice și</p> <p>4.2. Folosirea mijloacelor și a tehnologiilor de informare și comunicare pentru investigarea unui eveniment sau a unui proces istoric.</p> <p>Tipul lecției: recapitulare.</p> <p>Timp: o oră.</p> <p>Mijloace didactice: laptop, tabletă, telefon, conectare la internet, platforma educațională Google Classroom, Google Meet, aplicația Google Drive, materiale educaționale de pe Youtube (https://www.youtube.com/watch?v=4ThnhGNm5iE; https://www.youtube.com/watch?v=bYQHxOGsOk).</p> <p>Desfășurarea activității online.</p> <p>Activitatea online este programată pe platforma Google Classroom, Google Meet permițând desfășurarea videoconferinței. Va fi structurată pe două etape de lucru:</p> <p>Etapa 1: videoconferință la care vor participa toți elevii clasei (elevii primesc anterior un link, care le permite participarea); <i>Videoconferința se va axa pe verificarea/consolidarea CS 1.1. Construirea unor explicații și argumente intra- și multidisciplinare cu privire la evenimente și procese istorice.</i></p>

În același timp, se poate verifica în această etapă și dobândirea/gradul de dobândire a competențelor specifice din clasa a XI-a 3.3. Descoperirea în sursele de informare a perspectivelor diferite asupra evenimentelor și proceselor istorice și 4.2. Folosirea mijloacelor și a tehnologiilor de informare și comunicare pentru investigarea unui eveniment sau a unui proces istoric.

Etapă 2: completarea și trimiterea formularului creat în Google Drive. *Formularul a fost conceput având în vedere verificarea/consolidarea competenței specifice 3.1. Compararea surselor istorice în vederea stabilirii credibilității și a validității informației conținută de acestea.*

Totodată, se poate verifica în această etapă și dobândirea/gradul de dobândire a competențelor specifice din clasa a XI-a 3.3. Descoperirea în sursele de informare a perspectivelor diferite asupra evenimentelor și proceselor istorice și 4.2. Folosirea mijloacelor și a tehnologiilor de informare și comunicare pentru investigarea unui eveniment sau a unui proces istoric.

Descrierea activității

În cadrul videoconferinței se va realiza prezența, elevii vor primi detalii din prognoza didactică (obiective, mijloacele didactice, resursele de timp etc.), se va trece la un moment numit captarea atenției (poate face trimitere la importanța studierii temei)- 5 min.

- Cadrul didactic va proiecta elevilor, de pe propriul ecran al laptopului sau telefonului, imagini cu platforma pe care se regăsesc materialele video și formularul creat- 5 min.
- După trecerea în revistă, elevii pot viziona două filmulețe /materiale video, de câteva minute fiecare, despre formarea poporului român și formarea limbii române- 10 min.
- Plecând de la materialele video, cadrul didactic va propune câteva sarcini de lucru pentru a dezvolta verifica/corecta modul în care a fost dobândită CS 1.1.- 5 min.
- Elevii vor răspunde la întrebări și vor construi explicații referitoare la teorii legate de formarea poporului român și apariția limbii române, aducând argumente regăsite în materialul video sau în conținuturile dobândite anterior- 5 min.
- La finalul videoconferinței elevilor li se explică sarcina de lucru (formularul încărcat) pe care o au de realizat pe platforma Google Classroom. În acest formular se vor regăsi două surse istorice (una referitoare la teoria imigraționistă și una la teoria continuității) și 4-5 itemi. Formularul a fost conceput având în vedere verificarea/consolidarea CS 3.1.- 5 min.
- După ce vor răspunde pe scurt la itemi, elevii vor trimite formularul, care se va regăsi pe platformă, putând fi vizualizat de către cadrul didactic, verificat și notat (în acest caz elevul primind și o notificare referitoare la punctele obținute). Pe baza răspunsurilor elevilor în Google Drive se vor realiza statistici folosite ulterior în demersul didactic sau chiar pentru o activitate online ulterioară remedială- 15 min.

Efectele unei astfel de activități online

- elevii nu primesc temă pentru acasă;
- lecția și sarcinile de lucru pentru acasă se vor desfășura pe parcursul celor 50 de minute;
- evită supraîncărcarea/aglomerarea elevilor;
- încadrare în resursele de timp alocate;
- prezență ridicată la celelalte activități ulterioare;
- cadrul didactic, odată ce a creat o astfel de activitate o poate redistribui și altor clase (fiecare conținut este creat ca un link care se poate redistribui foarte ușor);
- demersul didactic își poate atinge obiectivele în proporție ridicată și prin activitatea online;
- elevii își dezvoltă competențele digitale;
- elevii primesc în timp real rezultatele obținute după completarea itemilor regăsiți în formulare;
- elevii primesc notificări permanent cu tot ce se încarcă sau se desfășoară pe platformă la disciplina istorie;
- istoria devine una dintre materiile favorite.

Imagini sugestive-desfășurarea activității online

Platforma Google Classroom și clasele la care predă cadrul didactic

Formarea poporului român, 07.05.2020

Un material care redă aspecte din istoria
românilor!

Istorie.RO Ep.4 - Formarea Poporului
Român (Română)

Formarea limbii române, 07.05.2020

Aspecte referitoare la formarea limbii române.

Secretul limbii române. Ce s-a ales
de populația romanizată, în epoca

Instrucțiuni

Temele studenților

Sarcini de lucru 07.05.2020

100 de puncte

Atașamente

Google Forms: Sign-in

Google Classroom

0 studenți

Istorie

Clasa a XII-a G | 2019-2020

21 de studenți

Istorie

Clasa a XII-a C | 2019-2020

21 de studenți

Proiect Rose Istorie, cl...

Prezentare

10 studenți

Istorie/CDS Istorie

Clasa a XII-a A | 2019-2020

28 de studenți

Copia fișierului Untitled form

Questions

Responses **138**

Numiți secolul în care s-a născut Antonio Bonfini.

138 responses

Response	Percentage
XIII	27.5%
XIV	10.9%
XV	5.8%
XVI	6.5%
Column 1	49.3%
In foarte mare măsură	
In mare măsură	

Precizați o informație referitoare la limba română.

77 responses

majoritatea cuvintelor provin din limba latina

Limba română are la ... a cuvinte din limba latină.

docs.google.com

Instrument de evaluare-Etnogeneza românească

Cerințele se vor rezolva pornind de la textul atașat.

* Required

Pornind de la textul atașat răspundeți cerințelor! Menționați un spațiu istoric. *

Precizați o informație referitoare la limba română. *

Your answer

Numele și prenumele *

Your answer

Page 1 of 1

Submit

Never submit passwords through Google Forms.

This form was created inside of Liceul Teoretic Carol I Fetești. [Report Abuse](#)

Google Forms

*Materialele video încărcate pe platformă (accesându-le acestea pot fi vizualizate pe Youtube) și formularul Google Drive
Statistici formular*

*În cazul acestui item, conform statisticii, se pot observa în procente opțiunile elevilor. Sub statistică se poate surprinde și răspunsul
fiecărui elev.*

Statistici formular

O asemenea statistică poate reprezenta chiar un document școlar, în domeniul online, necesar în cadrul demersului didactic, dar și în legătura permanentă care trebuie să existe între școală și familie, reprezentând o dovadă clară a nivelului de pregătire a elevului/progresului școlar.